

Ochrana obyvatelstva na municipální úrovni

Bc. Pavlína Divišová

Diplomová práce
2020

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta logistiky a krizového řízení

Ústav ochrany obyvatelstva

Akademický rok: 2019/2020

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Bc. Pavlína Divišová**
Osobní číslo: **L18202**
Studijní program: **N3953 Bezpečnost společnosti**
Studijní obor: **Bezpečnost společnosti**
Forma studia: **Prezenční**
Téma práce: **Ochrana obyvatelstva na municipální úrovni**

Zásady pro vypracování

1. Zpracujte rešerši se zaměřením na monografie, koncepční a strategické dokumenty z provenience orgánů státní správy a samosprávy.
2. Zhodnoťte rozměr dané problematiky na nadnárodní a národní úrovni.
3. Analyzujte procesy ochrana obyvatelstva ve správním obvodu obce s rozšířenou působností Náchod.
4. Navrhněte případná opatření ke zlepšení stávajícího stavu.

Rozsah diplomové práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

1. KRATOCHVÍLOVÁ, Danuše, Danuše KRATOCHVÍLOVÁ a Libor FOLWARCZNY. *Ochrana obyvatelstva. 2.*, aktualiz. vyd. V Ostravě: Sdružení požární bezpečnostního inženýrství, 2013. Spektrum (Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství). ISBN 978-80-7385-134-7.
2. HRADIL, Jaroslav, Otakar J. MIKÁ, Miroslav MUSIL, Bohuslav SVOBODA, Jakub RAK a Dušan VIČAR. *Základy ochrany obyvatelstva v České republice: odborná monografie*. Uherské Hradiště: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta logistiky a krizového řízení, 2018. ISBN 978-80-7454-774-4.
3. EUROPEAN UNION. DECISION No 1313/2013/EU OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 17 December 2013 on a Union Civil Protection Mechanism. In: *Official Journal of the European Union L 347*. Brussels, 2013. Dostupné také z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32013D1313>

Další odborná literatura dle doporučení vedoucího diplomové práce.

Vedoucí diplomové práce:

doc. RSDr. Václav Lošek, CSc.
Ústav ochrany obyvatelstva

Datum zadání diplomové práce: 1. listopadu 2019
Termín odevzdání diplomové práce: 15. května 2020

L.S.

doc. Ing. Zuzana Tučková, Ph.D.
děkanka

prof. Ing. Dušan Vičar, CSc.
ředitel ústavu

V Uherském Hradišti dne 2. prosince 2019

PROHLÁŠENÍ AUTORA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že:

- diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a dostupná k nahlédnutí;
- na moji diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- podle § 60 odst. 1 autorského zákona má Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové práce využít ke komerčním účelům;
- pokud je výstupem diplomové práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem diplomové práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou obsahově totožné.

V Uherském Hradišti, dne: 15. 5. 2020

Jméno a příjmení studenta: Bc. Pavlína Divišová

.....
podpis studenta

ABSTRAKT

Práce je věnována problematice ochrany obyvatelstva na municipální úrovni, konkrétně na území správního obvodu obce s rozšířenou působností Náchod. Teoretická část práce se věnuje mechanismům ochrany obyvatelstva na mezinárodní úrovni a zajištění bezpečnosti a ochrany obyvatelstva na území České republiky. Praktická část práce pojednává o personálním zajištění základních složek Integrovaného záchranného systému, podmínkách přijetí hasičů, policistů a zdravotnického personálu a dislokaci složek ve správním území. V závěrečné části práce je uvedeno dotazníkové šetření, jak se na tuto problematiku dívají samotní občané.

Klíčová slova: ochrana obyvatelstva, základní složky Integrovaného záchranného systému, personální zajištění, obec s rozšířenou působností Náchod, bezpečnost

ABSTRACT

The thesis is devoted to the issue of population protection at the municipal level, specifically in the administrative district of the municipality with extended powers Náchod. The theoretical part of the thesis deals with the mechanisms of population protection at the international level and ensuring the safety and protection of the Czech Republic citizens. The practical part of the thesis deals with recruitment of people for the basic units of the Integrated Rescue System, the conditions for employment of firefighters, police officers and medical personnel and also the deployment of components in the administrative area. At the final part of the thesis, a questionnaire survey is presented, how citizens themselves view this issue.

Keywords: Population Protection, Basic Units of the Integrated Rescue System, Employment, Municipality with Extended Powers Náchod, Safety

Poděkování

Děkuji všem, kteří mi pomáhali při zpracování diplomové práce a podporovali v průběhu celého studia.

„Nesnaž se být úspěšný. Snaž se být člověkem, který má hodnotu.“

Albert Einstein

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD.....	9
CÍL PRÁCE A POUŽITÉ METODY.....	10
I TEORETICKÁ ČÁST	11
1 POJMOVÝ APARÁT	12
2 MEZINÁRODNÍ MECHANISMY OCHRANY OBYVATELSTVA.....	15
2.1 SEVEROATLANTICKÁ ALIANCE	15
2.2 EVROPSKÁ UNIE	17
2.3 MEZINÁRODNÍ PRÁVNÍ PŘEDPISY	21
3 BEZPEČNOSTNÍ SYSTÉM ČESKÉ REPUBLIKY.....	23
4 OCHRANA OBYVATELSTVA	28
4.1 OPATŘENÍ OCHRANY OBYVATELSTVA	29
4.2 PRÁVNÍ PŘEDPISY A KONCEPČNÍ MATERIÁLY OCHRANY OBYVATELSTVA	30
5 INTEGROVANÝ ZÁCHRANNÝ SYSTÉM	32
6 DÍLČÍ ZÁVĚR	34
II PRAKTICKÁ ČÁST.....	35
7 CHARAKTERISTIKA SPRÁVNÍHO OBVODU OBCE S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ NÁCHOD	36
8 DIAGRAM PŘÍČIN A DŮSLEDKŮ.....	40
9 DISLOKACE SLOŽEK A JEJICH PERSONÁLNÍ ZABEZPEČENÍ.....	44
9.1 HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR ČESKÉ REPUBLIKY	44
9.2 POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY	45
9.3 ZDRAVOTNICKÁ ZÁCHRANNÁ SLUŽBA	47
9.4 DISLOKACE SLOŽEK	49
9.5 PODMÍNKY PŘIJETÍ	51
9.6 PERSONÁLNÍ ZABEZPEČENÍ.....	54
10 PANDEMIE KORONAVIRU	59
11 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ.....	67
12 NÁVRHY NA ZLEPŠENÍ STÁVAJÍCÍHO STAVU.....	78
ZÁVĚR	80
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	82
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	96
SEZNAM OBRÁZKŮ	97
SEZNAM TABULEK.....	98
SEZNAM GRAFŮ	99

SEZNAM PŘÍLOH.....	100
---------------------------	------------

ÚVOD

Hrozby a rizika jsou součástí života již od počátků civilizovaného světa. Společnost se snaží těmto hrozbám aktivně čelit. Během vývoje civilizace se začaly objevovat stále nové a různorodé hrozby a s tím i nutnost nových postupů, činností, technologií a materiálů k jejich zvládnutí na akceptovatelné úrovni.

Problematika bezpečnostního prostředí a zajištění bezpečnosti je stále aktuální celospolečenskou otázkou, které je věnována náležitá pozornost. Jednou ze základních povinností státu je ochrana života, zdraví, majetkových hodnot a životního prostředí.

Pro zajištění bezpečnosti a ochrany obyvatelstva jsou vytvářeny mechanismy. Tyto nejsou záležitostí pouze národních států, ale i mezinárodních institucí. Základem mezinárodních mechanismů civilní ochrany jsou síly a prostředky národních států, které jsou schopny a ochotny je poskytnout.

Česká republika vytváří a efektivně řídí bezpečnostní systém a systém krizového řízení pro zajištění své bezpečnosti a bezpečnosti svých občanů. Významnou roli v něm sehraává Integrovaný záchranný systém. Celý systém je vybudován na efektivní spolupráci jeho základních složek, kterými jsou Hasičský záchranný sbor České republiky, jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany, Policie České republiky a poskytovatelé zdravotnické záchranné služby, které jsou v případě potřeby podporovány ostatními složkami. Tyto složky jsou adekvátně materiálně vybaveny ve vztahu k vykonávaným činnostem a naplňování svého poslání. Nejdůležitějším faktorem však je personální zabezpečení. Systém může být vybaven nejmodernějšími technologiemi, materiálem nebo prostředky, ale stále je nutné, aby je někdo obsluhoval. Nenastala doba, kdy by se mechanismy ochrany obyvatelstva nebo krizového řízení obešly bez lidí.

CÍL PRÁCE A POUŽITÉ METODY

Cílem diplomové práce je analyzovat připravenost k ochraně obyvatelstva na území správního obvodu ORP Náchod.

Pro zpracování této diplomové práce byly použity níže uvedené metody.

- Analýza dokumentů zabývajících se problematikou bezpečnosti.
- Dotazování prostřednictvím žádostí o informace dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím a neformálních rozhovorů.
- Dedukce pro zrekapitulování zjištěných závěrů.
- Indukce pro vyvození obecného závěru a navržení opatření ke zlepšení stávajícího stavu.
- Komparace pro určení shod a rozdílů mezi porovnávanými ukazateli.
- Ishikawa diagram pro zobrazení příčiny stanoveného problému.
- Individuální brainstorming u Ishikawa diagramu při hledání možných příčin.
- Dotazníkové šetření pro skupinu občanů, které zjistí jejich pohled na zkoumanou problematiku.

Ve prospěch splnění stanoveného cíle práce jsou vytyčeny následující výzkumné otázky (dále jen „VO“).

VO1: Je na úrovni správního obvodu obce s rozšířenou působností zpracována dostatečná dokumentace v oblasti krizového řízení a ochrany obyvatelstva?

VO2: Jaká je organizační struktura a dislokace Hasičského záchranného sboru Královéhradeckého kraje, Policie ČR a Zdravotnické záchranné služby Královéhradeckého kraje na území správního obvodu obce s rozšířenou působností Náchod?

VO3: Jaké jsou shody a rozdíly v požadavcích pro přijetí k Hasičskému záchrannému sboru ČR, Policii ČR a Zdravotnické záchranné službě?

VO4: Je současné personální zabezpečení Hasičského záchranného sboru Královéhradeckého kraje, Policie ČR a Zdravotnické záchranné služby Královéhradeckého kraje dostatečné na území správního obvodu obce s rozšířenou působností Náchod?

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 POJMOVÝ APARÁT

Nezbytnou součástí dané problematiky je nejen používání odborné terminologie a významu jednotlivých odborných pojmů, ale také práce s pojmovým a kategoriálním aparátem. Je tedy nezbytné věnovat mu pozornost, jelikož se jedná o jeden z podstatných prvků správného a úspěšného řešení nastalé situace a zvládnutí vzájemné komunikace bez zbytečných nedorozumění. Následují tedy charakteristiky nejfrekventovanějších pojmů uvedených v této práci.

Hrozba

„Hrozba je přírodní nebo člověkem podmíněný proces představující potenciál, tj. schopnost zdroje hrozby být aktivován a způsobit škodu“ (Terminologický slovník, 2016, s. 23).

Krizová situace

„Mimořádná událost podle zákona o integrovaném záchranném systému, narušení kritické infrastruktury nebo jiné nebezpečí, při nichž je vyhlášen stav nebezpečí, nouzový stav nebo stav ohrožení státu“ (Česko, 2000b).

Krizový stav

„Stav, který vyhláší hejtman kraje nebo primátor hl. m. Prahy (stav nebezpečí), vláda ČR, popř. předseda Vlády ČR (nouzový stav) nebo Parlament ČR (stav ohrožení státu a válečný stav) v případě hrozby nebo vzniku krizové situace a v přímé závislosti na jejím charakteru a rozsahu“ (Terminologický slovník, 2016, s. 35).

Likvidační práce

„Činnosti k odstranění následků způsobených mimořádnou událostí“ (Česko, 2000a).

Mimořádná událost

„Škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činnostmi člověka, přírodními vlivy, a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací“ (Česko, 2000a).

Riziko

„Možnost, že s určitou pravděpodobností vznikne událost, kterou považujeme z bezpečnostního hlediska za nežádoucí“ (Terminologický slovník, 2016, s. 75).

Záchranné práce

„Činnosti k odvrácení nebo omezení bezprostředního působení rizik vzniklých mimořádnou událostí, zejména ve vztahu k ohrožení života, zdraví, majetku nebo životního prostředí, a vedoucí k přerušení jejich příčin“ (Česko, 2000a).

Významnou pomůckou pro pochopení odborných výrazů z oblasti bezpečnosti je v současné době Terminologický slovník pojmů z oblasti krizového řízení, ochrany obyvatelstva, environmentální bezpečnosti a plánování obrany státu, který vydalo Ministerstvo vnitra České republiky (dále jen „ČR“) v roce 2016. Terminologický slovník usnadňuje orientaci v pojmech, které jsou uvedeny v právních normách, dokumentech schválených vládou, užívaných v dokumentech Evropské unie (dále jen „EU“) a dalších mezinárodních subjektů a organizací. Obsahuje mimo jiné i ekvivalenty jednotlivých pojmů v angličtině a francouzštině. Problematika pojmového aparátu je podrobně řešena v mnoha odborných publikacích¹ a odborných monografiích, nelze také pominout národní zákony² a mezinárodní dokumenty³ (Hradil et al., 2018; *Terminologický slovník - krizové řízení a plánování obrany státu*, 2016).

Hrozby a rizika

Lidstvo bylo, je a bude ohrožováno různorodými hrozbami a riziky. Důsledkem jejich působení dochází k následkům, které mohou být pro společnost likvidační, ale nemusejí být, pokud je společnost na možné ohrožení připravena a ochotna jim čelit, i když hrozby ani rizika není možné stoprocentně předpovědět ani eliminovat. V reakci na to došlo k vytvoření obranných mechanismů, které se snaží o zmírnění následků mimořádných událostí (dále jen „MU“) (Adamec, Řehák a Černá, 2012; Kratochvílová, Kratochvílová a Folwarczny, 2013).

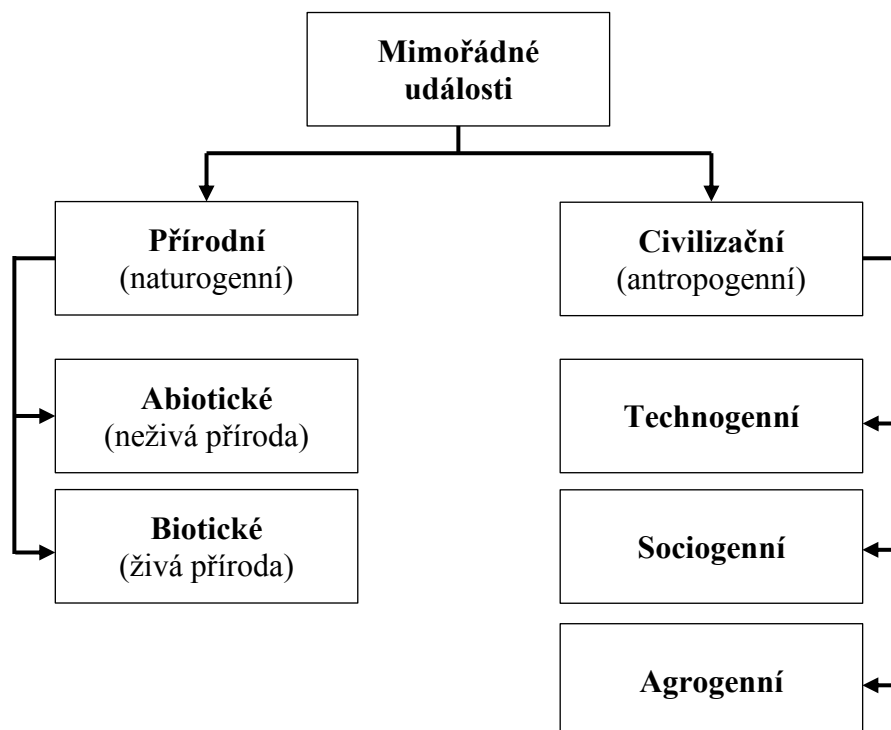
Zpočátku se obyvatelstvo chránilo před dopady přírodních MU, později však přibyly i MU antropogenního charakteru, jejichž příčinou je sám člověk. Charakter MU se vyvíjel a stále vyvíjí současně se snahou o zlepšení životních podmínek, s vývojem technologického a průmyslového prostředí, ale i s vývojem lidské společnosti. Společně s vývojem MU

¹ RICHTER, Rostislav. *Výkladový slovník krizového řízení*. [online]. 1. vyd. Praha: MVGŘ HZS ČR, 2010 [vid. 2014-01-31]. 164 s. ISBN 978-80-86640-54-9. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/soubor/vykladovy-slovník-krizoveho-řízení-pdf.aspx>

² Bezpečnostní problematika není upravena pouze v právních normách, ale i v dalších neméně důležitých politických, koncepčních nebo strategických dokumentech, ať již domácí či mezinárodní provenience.

³ Slovník termínů a definic NATO (A/F): AAP6

se vyvíjí mechanismy na ochranu obyvatelstva (Adamec, Řehák a Černá, 2012; Kratochvílová, Kratochvílová a Folwarczny, 2013).

Obrázek 1 - Dělení mimořádných událostí. (Adamec, Řehák a Černá, 2012)

Postupem vzájemného propojování světa vznikla potřeba kolektivní ochrany a společných mechanismů ochrany obyvatelstva, a to jak na národní úrovni, tak i na mezinárodní úrovni. Následující kapitola se proto věnuje mezinárodním mechanismům ochrany obyvatelstva na úrovni nadnárodních organizací.

2 MEZINÁRODNÍ MECHANISMY OCHRANY OBYVATELSTVA

Ve prospěch řešení MU přesahující hranice jednoho státu vznikají mechanismy ochrany obyvatelstva na úrovni mezinárodních organizací. Každý členský stát je součástí mechanismu konkrétní organizace, zároveň je povinen dodržovat její pravidla. Oblast ochrany obyvatelstva je na mezinárodní úrovni nazývána civilní ochranou.

Česká republika je členem Severoatlantické aliance⁴ (dále jen „NATO“) a EU⁵, které se také intenzivně zabývají civilní ochranou, a z tohoto důvodu následuje popis jejich mechanismů civilní ochrany.

2.1 Severoatlantická aliance

Jedná se o mezinárodní politickou a vojenskou alianci, která propojuje země Evropy a Severní Ameriky, umožňuje tak spolupráci v oblasti obrany a bezpečnosti mezi těmito kontinenty. Účelem NATO je především zajistit svobodu a bezpečnost členských států prostřednictvím politických a vojenských prostředků. NATO prosazuje demokratické hodnoty, spolupráci při řešení problémů, budovat důvěru, přecházet konfliktům a řešení sporů prostřednictvím mírových diplomatických jednání. Organizace disponuje vojenskými silami, které jsou využitelné v případě selhání diplomatických řešení sporů. Principem NATO je kolektivní obrana, kdy útok na jeden nebo několika členských států je považován za útok proti všem⁶ (*What is NATO?*, 2018).

Organizační struktura NATO je dělena do civilní a vojenské struktury.

Civilní struktura

- Severoatlantická rada
- Skupina pro jaderné plánování
- Generální tajemník
- Výbory

Vojenská struktura

- Vojenský výbor

⁴ North Atlantic Treaty Organization; Členem od roku 1999.

⁵ European Union; Členem od 1. května 2004.

⁶ Článek 5 Washingtonské smlouvy

- Velitelství spojeneckých sil pro operace
- Velitelství spojeneckých sil pro transformaci (*Struktura a financování Severoatlantické aliance*, b. r.; *What is NATO?*, 2018)

Civilní nouzové plánování NATO

Civilní nouzové plánování (dále jen „CNP“) NATO se zaměřuje na koordinaci národních plánovacích činností jednotlivých členských států a partnerských států k dosažení nejefektivnějšího možného způsobu využití národních civilních zdrojů, které jsou využitelné k podpoře strategických cílů NATO. Hlavními úkoly CNP NATO je civilní podpora vojenských operací NATO, podpora států v případě katastrof, při ochraně proti následkům použití chemických, biologických, radiačních a nukleárních zbraní a spolupráce s partnery (Kratochvílová, Kratochvílová a Folwarczny, 2013; Kufčák a Matoušek, 2017; *Civilní připravenost v NATO*, 2017).

Hlavním orgánem pro CNP NATO je Výbor pro civilní nouzové plánování. Tento výbor je nejvyšším poradním orgánem NATO pro ochranu civilního obyvatelstva a využívání civilních zdrojů k podpoře cílů NATO a je přímo podřízený Severoatlantické radě. Výbor pro civilní nouzové plánování koordinuje plánování dostupnosti podpory pro vojenské operace NATO nebo pro podporu vnitrostátních orgánů v případě mimořádných situací. Výbor se dále podílí na zlepšení civilní připravenosti NATO a jejich partnerských zemí proti teroristickým útokům, podporuje rozvoj kybernetických schopností, pomáhá s problematikou energetické bezpečnosti a ochranou kritické infrastruktury (*Civil Emergency Planning Committee (CEPC)*, 2011).

Euroatlantické středisko pro koordinaci řešení mimořádných událostí je hlavním mechanismem pro odezvu členských států NATO a partnerských států na živelní mimořádné události a mimořádné události způsobené člověkem. Středisko koordinuje požadavky a nabídky pomoci v případě mimořádných událostí. Funguje v nepřetržitém režimu a zahrnuje všechny členské státy a všechny partnerské země. Středisko úzce spolupracuje s Úřadem OSN pro koordinaci humanitárních otázek (*Euro-Atlantic Disaster Response Coordination Centre*, 2020; Kratochvílová, Kratochvílová a Folwarczny, 2013).

2.2 Evropská unie

Evropská unie je mezinárodní hospodářský a politický celek států na území Evropy. Každý stát, který se připojil k EU se zavázal k sdílení hodnot EU. Tyto hodnoty prosazují společnost, jež se vyznačuje sociálním začleňováním, tolerancí, spravedlností, solidaritou a nepřipustností diskriminace⁷. EU umožňuje v rámci členských států volný pohyb osob, možnost studovat nebo pracovat v zahraničí podle svého výběru a volný pohyb zboží, služeb a kapitálu. Unie se zabývá i otázkou bezpečnosti, prosperity, demokracie, právního státu a základních svobod jak své, tak ve světě (*Základní informace o EU*, 2020).

Hlavními orgány EU

- Evropský parlament
- Evropská rada
- Rada
- Evropská komise
- Soudní dvůr Evropské unie
- Evropská centrální banka
- Účetní dvůr (*Konsolidovaná znění smlouvy*, 2016)

Mechanismus civilní ochrany Unie

Oblast civilní ochrany v EU má ve své kompetenci Výbor pro civilní ochranu, který napomáhá Evropské komisi k řešení této problematiky. Byl tedy zřízen Mechanismus civilní ochrany Unie (dále jen „mechanismus Unie“). Cílem mechanismu Unie je posilovat spolupráci mezi členskými státy EU a dalšími zúčastněnými státy⁸ na úseku civilní ochrany. Toho se snaží docílit zlepšením účinnosti systémů pro předcházení, připravenosti a reakci na živelní a člověkem způsobené katastrofy (European Union, 2013; *EU Civil Protection Mechanism*, 2020; *Evropská unie*, b. r.).

V rámci mechanismu Unie je zajišťována ochrana v následujících oblastech.

- Ochrana obyvatelstva
- Životní prostředí

⁷ Lidská důstojnost, svoboda, demokracie, rovnost, právní stát a lidská práva.

⁸ Černá Hora, Island, Makedonie, Norsko, Srbsko a Turecko.

- Majetek (včetně kulturního dědictví) (European Union, 2013)

Mechanismus Unie podporuje, doplňuje a usnadňuje koordinaci pro splnění společných specifických cílů, kterými jsou prevence, zlepšení spolupráce mezi složkami civilní ochrany, zlepšení připravenosti v oblasti odezvy na katastrofy, usnadnění rychlé a účinné odezvy, zvýšení informovanosti veřejnosti (European Union, 2013).

Podstatnými nástroji mechanismu Unie jsou Středisko pro koordinaci odezvy na mimořádné události⁹ a Společný komunikační a informační systém pro mimořádné události. Společně tvoří podmínky pro koordinaci a komunikaci mezi poptávkou a nabídkou pomoci a zároveň řeší její přepravu na místo postižené MU (*Mechanismus civilní ochrany Unie*, b. r.b).

Mechanismus je využíván v případě, že země postihnutá MU není schopná vyřešit probíhající situaci svými vlastními prostředky. Požádat může každá země i země mimo EU (*EU Civil Protection Mechanism*, b. r.; *EU Civil Protection Mechanism*, 2020).

Středisko pro koordinaci odezvy na mimořádné události monitoruje situaci po celém světě 24 hodin denně 7 dní v týdnu. Dále mobilizuje na základě žádosti prostřednictvím mechanismu Unie pomoc, zajišťuje nasazení pomoci a podporuje spolupráci mezi operacemi civilní ochrany a operacemi humanitární pomoci (*Mechanismus civilní ochrany Unie*, b. r.b; *EU Civil Protection Mechanism*, 2020).

Společný komunikační a informační systém pro mimořádné události pak propojuje orgány a kontaktní místa členských států a Středisko pro koordinaci odezvy na mimořádné události¹⁰. Vede databázi o registrovaných a dostupných dobrovolně vyčleněných zdrojích určených pro odezvu na katastrofy. Shromažďuje a šíří zkušenosti získané při zásazích (*Mechanismus civilní ochrany Unie*, b. r.b).

V rámci mechanismu Unie byla zřízena Evropská rezerva v oblasti civilní ochrany (Dále jen „evropská rezerva“). Ta tvoří páteř mechanismu Unie. Evropská rezerva umožňuje rychlejší reakci na potřebu pomoci pro řešení MU. Náplň evropské rezervy tvoří dobrovolně poskytnuté zdroje jednotlivých zemí, které jsou připraveny k nasazení v krátkém čase. V současné době je k dispozici 206 specializovaných kapacit. Součástí evropské rezervy jsou moduly civilní ochrany, specializované týmy, experti pro poradní mise, materiál

⁹ Zřízeno Rozhodnutím Evropského parlamentu a Rady č. 1313/2013/ EU.

¹⁰ V ČR operační a informační středisko GŘ HZS ČR.

nebo zásoby nutné pro zmírnění okamžitých následků katastrof (*European Civil Protection Pool*, 2020; *Mechanismus civilní ochrany Unie*, b. r.a).

Hlavním nástrojem evropské rezervy jsou moduly civilní ochrany. Moduly jsou tvořeny ze zdrojů jednoho nebo více států, jsou schopny provádět předem definované úkoly. Díky tomu mohou být nasazeny v krátkém časovém horizontu, mohou pracovat samostatně a nezávisle na předem stanovené období. Mohou také spolupracovat s jinými subjekty Unie nebo jinými mezinárodními organizacemi. Existuje 21 modulů civilní ochrany EU (*Mechanismus civilní ochrany Unie*, b. r.a).

- Modul pro vysokokapacitní odčerpávání
- Modul pro čištění vody
- Modul pro vyhledávání a záchranné práce ve městech ve středně těžkých podmínkách
- Modul pro vyhledávání a záchranné práce ve městech v těžkých podmínkách
- Modul pro letecké hašení lesních požárů s pomocí vrtulníků
- Modul pro letecké hašení lesních požárů s pomocí letadel
- Modul předsunuté zdravotnické jednotky
- Modul předsunuté zdravotnické jednotky s chirurgií
- Modul polní nemocnice
- Modul letecké evakuace obětí katastrofy
- Modul dočasné nouzové přístřeší
- Modul chemické, biologické, radiologické a jaderné detekce a odběr vzorků (CBRN)
- Modul pro vyhledávání a záchranné práce v podmínkách CBRN
- Modul pro pozemní hašení lesních požárů
- Modul pro pozemní hašení lesních požárů s pomocí vozidel
- Modul pro kontrolu šíření povodní
- Modul pro povodňové záchranné práce s pomocí člunů
- Zdravotnický záchranný tým (EMT) typ 1 (stacionární): ambulantní neodkladná péče

- Zdravotnický záchranný tým (EMT) typ 1 (mobilní): ambulantní neodkladná péče
- Zdravotnický záchranný tým (EMT) typ 2: nemocniční neodkladná chirurgická péče
- Zdravotnický záchranný tým (EMT) typ 3: nemocniční péče o přesměrované pacienty (*Druhy modulů civilní ochrany EU*, b. r.)

Česká republika poskytuje a vyčleňuje prostředky pro následujících sedm modulů civilní ochrany.

- Modul pro vysokokapacitní odčerpávání
- 2krát Modul pro vyhledávání a záchranné práce ve městech ve středně těžkých podmínkách
- Modul pro vyhledávání a záchranné práce ve městech v těžkých podmínkách
- Modul předsunuté zdravotnické jednotky
- Modul chemické, biologické, radiologické a jaderné detekce a odběr vzorků (CBRN)
- Modul pro povodňové záchranné práce s pomocí člunů (*Mechanismus civilní ochrany Unie*, b. r.a)

V roce 2019 vstoupilo v platnost rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady EU č. 2019/420, kterým se mění rozhodnutí č. 1313/2013/EU o mechanismu civilní ochrany Unie. Toto rozhodnutí reaguje na situaci v uplynulých letech v několika členských státech.¹¹ Zaměřuje se především na zefektivnění preventivních opatření a posílení kolektivní schopnosti EU a členských států reagovat na katastrofy s dalekosáhlým dopadem. Evropské komisi byla dána pravomoc vyžádat si od členských států posouzení rizik, posouzení schopnosti zvládnutí rizika plány na jejich zvládnutí.¹² Dále nařízení zřizuje Evropský soubor civilní ochrany¹³ a kapacity rescEU¹⁴, mění se jím také výrazně poskytování finančních prostředků EU na náhradu nákladů v souvislosti s vyčleněnými kapacitami (European Union, 2019; Pidhaniuk, 2019).

¹¹ Členské státy Unie čelily zvláště rozsáhlým a intenzivním lesním požárům.

¹² Zpřístupnění informací Evropské komisi do 31. prosince 2020 a následně každé tři roky.

¹³ Sestává se ze souboru dobrovolně předem vyčleněných kapacit členských států pro odezvu a zahrnuje moduly, dalších kapacity pro odezvu a různé kategorie odborníků.

¹⁴ Představuje rezervy, které se využijí v případě, kdy nestačí vnitrostátní kapacity a kapacity předem vyčleněné pro Evropský soubor civilní ochrany pro odezvu na různé druhy katastrof. Skládají se z kapacit pro letecké hašení požárů, odezvu na mimořádné události s přítomností CBRN látek a zdravotnickou pomoc.

2.3 Mezinárodní právní předpisy

Aktivity konané na mezinárodní úrovni se řídí právními předpisy, které jsou závazné pro všechny smluvní strany. Výraznou měrou do těchto vztahů vstupuje mezinárodní humanitární právo. Podstatné právní normy v oblasti civilní ochrany jsou uvedeny níže.

Ženevská úmluva o zlepšení osudu raněných a nemocných příslušníků ozbrojených sil v poli

Ženevská úmluva o zlepšení osudu raněných, nemocných a trosečníků ozbrojených sil na moři

Ženevská úmluva o zacházení s válečnými zajatci

Ženevská úmluva o ochraně civilních osob za války

Dodatkový protokol k Ženevským úmluvám o ochraně obětí mezinárodních zbrojených konfliktů

Dodatkový protokol k Ženevským úmluvám o ochraně obětí ozbrojených konfliktů nemajících mezinárodní charakter

Dodatkový protokol k Ženevským úmluvám o přijetí dalšího rozeznávacího znaku

(Ditrichová a Jukl, 2017)

Právní normy NATO

Strategická koncepce NATO

Právní normy EU

Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 1313/2013/EU ze dne 17. prosince 2013 o mechanismu civilní ochrany Unie

Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 2019/420 ze dne 13. března 2019, kterým se mění rozhodnutí č. 1313/2013/EU o mechanismu civilní ochrany Unie

Prováděcí rozhodnutí Komise ze dne 16. října 2014, kterým se stanoví prováděcí pravidla k rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 1313/2013/EU o mechanismu civilní ochrany Unie a zrušují rozhodnutí Komise 2004/277/ES, Euratom a 2007/606/ES, Euratom

Prováděcí rozhodnutí Komise 2018/142 ze dne 15. ledna 2018, kterým se mění prováděcí rozhodnutí 2014/762/EU, kterým se stanoví prováděcí pravidla k rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 1313/2013/EU o mechanismu civilní ochrany Unie

Sdělení Komise, lepší zvládání katastrof v EU: rescEU, solidarita a odpovědnost

Nařízení Evropského parlamentu a rady č. 375/2014 ze dne 3. dubna 2014 o zřízení Evropského dobrovolnického sboru humanitární pomoci („iniciativa Humanitární dobrovolníci EU“)

Nařízení Rady 2016/369 ze dne 15. března 2016 o poskytování mimořádné podpory v rámci Unie

(*Mechanismus civilní ochrany Unie*, b. r.b; *Legal framework*, 2020)

Problematika bezpečnosti je řešena na mezinárodní úrovni ale i na národní či místní úrovni, z tohoto důvodu následuje oblast řešení bezpečnosti v rámci ČR.

3 BEZPEČNOSTNÍ SYSTÉM ČESKÉ REPUBLIKY

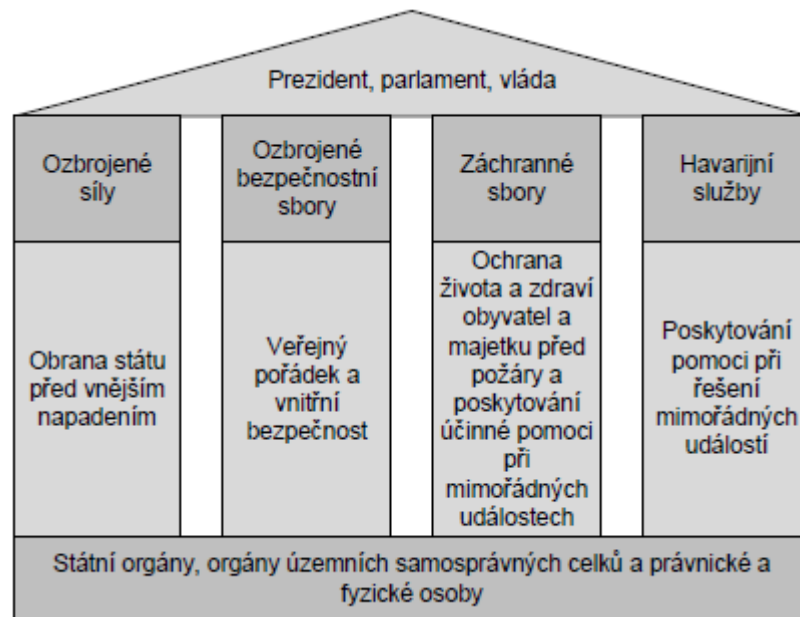
Nezbytnou součástí úplného pochopení bezpečnostního systému, je definovat si pojem bezpečnost. Bezpečnost může být chápána z různých úhlů pohledu¹⁵. Bezpečnost lze definovat jako „stav, kdy jsou na nejnižší možnou míru eliminovány hrozby pro objekt (zpravidla národní stát, popř. i mezinárodní organizaci) a jeho zájmy a tento objekt je k eliminaci stávajících i potenciálních hrozeb efektivně vybaven a ochoten při ní spolupracovat“ (Adamec, Řehák a Černá, 2012, s. 3) nebo jako „stav, kdy je systém schopen odolávat známým a předvídatelným (i nenadálým) vnějším a vnitřním hrozbám, které mohou negativně působit proti jednotlivým prvkům (případně celému systému) tak, aby byla zachována struktura systému, jeho stabilita, spolehlivost a chování v souladu s cílovostí“ (Terminologický slovník, 2016, s. 5). Obecně se bezpečnost, jak již vyplývá z definice, dělí na vnější a vnitřní. Ve spojení s bezpečností státu se o vnější bezpečnost, kdy jsou minimalizovány hrozby působící vně státu a vnitřní bezpečnosti, pokud jsou minimalizovány hrozby, které mají původ na území státu (Adamec, Řehák a Černá, 2012).

Stát se zavazuje k zajištění bezpečnosti státu, a to ústavním zákonem č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti ČR¹⁶. Na základě tohoto ústavního zákona má stát povinnost zajistit bezpečnost státu, a proto buduje bezpečnostní systém ČR (Adamec, Řehák a Černá, 2012).

Bezpečnostní systém ČR je institucionální nástroj pro tvorbu a realizaci bezpečnostní politiky. Celý systém je tvořen z jednotlivých prvků, které zajišťují bezpečnost státu. Prvky systému popisuje obrázek 2. Jedná se o orgány moci zákonodárné, orgány moci výkonné, orgány moci soudní a ostatní prvky bezpečnostního systému. Povinnost podílet se na zajištění bezpečnosti státními orgány, orgány územních samosprávných celků a právnické a fyzické osoby (Adamec, Řehák a Černá, 2012; *Bezpečnostní strategie České republiky 2015*, 2015).

¹⁵ Vojenská, ekonomická, ekologická, sociální, lidská apod.

¹⁶ Článek 1

Obrázek 2 – Bezpečnostní systém ČR. (Koncepce, 2013)

Řízení a koordinace činnosti jednotlivých složek odpovědných za zajišťování bezpečnostních zájmů ČR je základní funkcí bezpečnostního systému. Za fungování a řízení je odpovědná vláda ČR. Funkční bezpečnostní systém zajišťuje kromě zvládání krizových situací také prevenci a přípravu na případné krizové situace. Jedná se o dynamický systém, který se musí neustále přizpůsobovat aktuální situaci jak v ČR, tak ve světě (*Bezpečnostní strategie České republiky 2015*, 2015).

Jedním z důležitých a základních dokumentů bezpečnostní politiky ČR je Bezpečnostní strategie z roku 2015. Bezpečnostní strategie 2015 definuje východiska bezpečnostní politiky ČR, bezpečnostní zájmy ČR, bezpečnostní prostředí a strategii prosazování bezpečnostních zájmů ČR. Bezpečnostní zájmy jsou děleny do tří kategorií, a to životní, strategické a další významné zájmy. Především tato strategie uvádí bezpečnostní hrozby,

které mohou ohrozit bezpečnost ČR a bezpečnost jejich spojenců (*Bezpečnostní strategie České republiky 2015*, 2015; *Ochrana obyvatelstva a krizové řízení*, 2015).

Bezpečnostní hrozby

- Oslabování mechanismu kooperativní bezpečnosti i politických a mezinárodněprávních závazků v oblasti bezpečnosti
- Nestabilita a regionální konflikty v euroatlantickém prostoru a jeho okolí
- Terorismus
- Šíření zbraní hromadného ničení a jejich nosičů
- Kybernetické útoky
- Negativní aspekty mezinárodní migrace
- Extremismus a nárůst interetnického a sociálního napětí
- Organizovaný zločin
- Ohrožení funkčnosti kritické infrastruktury
- Přerušení dodávek strategických surovin nebo energie
- Přírodní a antropogenní pohromy a jiné mimořádné události (*Bezpečnostní strategie České republiky 2015*, 2015)

Výše uvedené bezpečnostní hrozby jsou dále specifikovány v rámci Analýzy hrozeb pro ČR. Zpracování Analýzy hrozeb pro ČR proběhlo z důvodu neustálého vývoje hrozeb, které přímo nebo nepřímo ovlivňují zajišťování ochrany obyvatelstva. S tím souvisí neustálá potřeba adaptace schopností složek bezpečnostního systému ČR. Úkol zpracovat Analýzu hrozeb pro ČR vytyčila Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030 (*Analýza hrozeb pro Českou republiku*, 2015).

Celkem bylo identifikováno 72 typů nebezpečí, z čehož jsou 54 % antropogenní nebezpečí a 46 % naturogenní nebezpečí. Následně bylo analyzováno 21 typů jako nízké riziko, pro tyto nebylo nutno další šetření. Dále pak bylo pro 49 typů provedeno detailní analyzování. Zbýlé 2 typy byly vyhodnoceny jako nepřijatelné riziko. Z další analýzy pak bylo identifikováno 22 typů nebezpečí, na jejich základě lze předpokládat vyhlášení

krizového stavu. Dále je pro tyto typy nutné přijímat opatření a vypracovat novou generaci typových plánů¹⁷ (*Analýza hrozeb pro Českou republiku*, 2015).

Právní předpisy a koncepční materiály ve vztahu k bezpečnostnímu systému ČR

Problematiky bezpečnosti se dotýká celá řada legislativních i nelegislativních dokumentů. Stěžejní dokumenty jsou uvedeny níže.

Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky

Usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky

Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky

Zákon č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách České republiky

Zákon č. 154/1994 Sb., o Bezpečnostní informační službě

Zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 585/2004 Sb., o branné povinnosti a jejím zajišťování (branný zákon)

Národní program ochrany kritické infrastruktury

Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030

Analýza hrozeb pro Českou republiku

Bezpečnostní strategie České republiky

Audit národní bezpečnosti

¹⁷ Typový plán je dokument, v němž se stanovují doporučené typové postupy, zásady a opatření pro řešení konkrétní krizové situace. Dále jsou rozpracovány v operativní části krizových plánů. Celkem bylo v návaznosti na Analýzu hrozeb stanoveno 22 typových plánů včetně určení gestora zpracování. MV GR HZS ČR vydalo Metodický pokyn ke zpracování typových plánů, aby nedocházelo k nedostatkům při jejich zpracování.

Obranná strategie ČR

Koncepce ochrany měkkých cílů 2017 – 2020

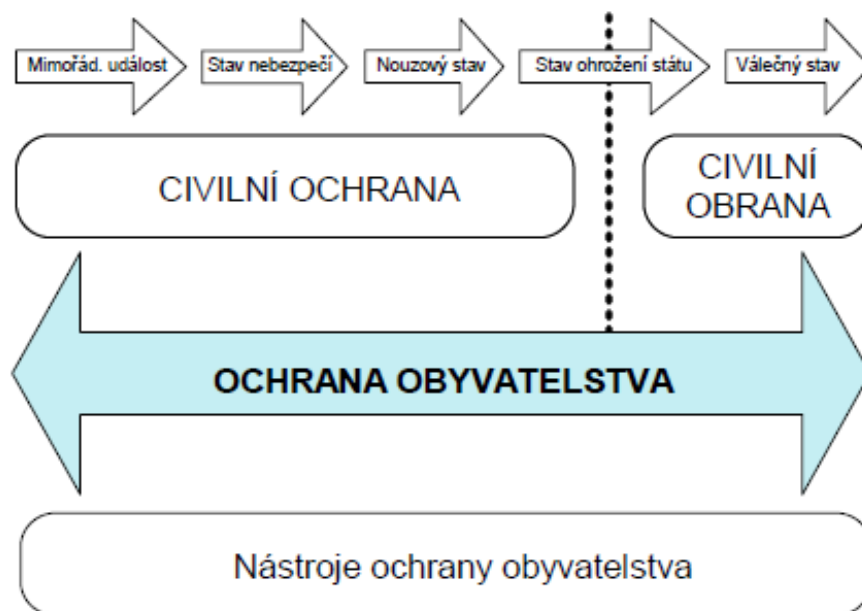
Zpráva o stavu ochrany obyvatelstva v České republice 2018

(Ochrana obyvatelstva a krizové řízení, 2015; Bezpečnostní systém ČR, b. r.; Ministerstvo vnitra, b. r.)

Chce-li stát zachovat svou bezpečnost je nutné vytvářet systém, který bude propojovat jednotlivé složky sloužící k zachování bezpečnosti. Tímto Nástrojem je bezpečnostní systém státu, který efektivně propojuje jednotlivé složky. Pro zachování funkčnosti je také nezbytně nutná jeho právní úprava, kterou se určuje jeho směřování a vývoj. Jeho nedílnou součástí je oblast ochrany obyvatelstva, které je věnována následující kapitola.

4 OCHRANA OBYVATELSTVA

Ochrana obyvatelstva (dále jen „OO“) podle Terminologického slovníku Ministerstva vnitra ČR je „plnění úkoly civilní ochrany při ozbrojeném konfliktu i mimo něj, zejména varování, vyrozumění, evakuace, ukrytí a nouzové přežití obyvatelstva a další opatření k zabezpečení ochrany jeho života, zdraví a majetku“ (2016, s. 51). Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030 říká, že „ochrana obyvatelstva je širokou „multiresortní“ disciplínou, kterou není možné vysvětlovat a řešit jen jako plnění úkolů civilní ochrany, zejména varování, evakuaci, ukrytí a nouzové přežití obyvatelstva (ve vazbě na Ženevské úmluvy z 12. srpna 1949), ale jako soubor činností a úkolů odpovědných orgánů veřejné správy, právnických a podnikajících fyzických osob a také občanů, které vedou k zabezpečení ochrany života, zdraví, majetku a životního prostředí, v souladu s platnými právními předpisy“ (2013, s. 4). Cílem je pak eliminovat nebo alespoň na maximální možnou míru snížit následky MU a krizových situací na životy a zdraví osob, jejich majetek a životní prostředí (Hradil et al., 2018).

Obrázek 3 – Vztah OO, civilní ochrany a civilní obrany. (Koncepce, 2013)

4.1 Opatření ochrany obyvatelstva

Jak již vyplývá z charakteristiky OO, k hlavním úkolům patří zabezpečení varování, ukrytí, evakuace, individuální ochrana, kolektivní ochrana a nouzové přežití¹⁸ (Hradil et al., 2018).

Varování je „souhrn technických a organizačních opatření zabezpečujících včasné upozornění obyvatelstva orgány veřejné správy na hrozící nebo nastalou mimořádnou událost, kdy se předpokládá realizace opatření na ochranu obyvatelstva a majetku“ (Kratochvílová, Kratochvílová a Folwarczny, 2013, s. 45).

Varování se provádí především prostřednictvím varovného signálu¹⁹, který je předáván obyvatelstvu prostřednictvím Jednotného systému varování a vyzoomění. Tento systém má ve své působnosti Hasičský záchranný sbor České republiky (dále nej „HZS ČR“), který spravuje celkem 4 564 sirén. Kontrola provozuschopnosti sirén se ověřuje zkouškou sirén, která probíhá vždy první středu v měsíci ve 12:00 hodin (Olomoucký kraj – 12:10 hodin) (Kratochvílová, Kratochvílová a Folwarczny, 2013; Hradil et al., 2018).

Ukrytí provádí se především v stálých úkrytech civilní ochrany, ale i v improvizovaných úkrytech. Jsou to předem vytipované prostory a objekty, které jsou vhodné pro improvizované ukrytí obyvatelstva. Na výběru se podíly orgány obce ve spolupráci s HZS kraje (Kratochvílová, Kratochvílová a Folwarczny, 2013; Hradil et al., 2018).

Evakuace zabezpečuje přemístění osob, zvířat, věci a technického zařízení z míst ohrožených MU do míst, kde je pro osoby zařízení náhradní ubytování, pro zvířata náhradní ustájení a pro věci náhradní přístřeší. Je vždy plánovaná dopředu, aby v případě potřeby došlo k jejímu rychlému provedení²⁰. Může se jednat o evakuaci objektovou, plošnou, krátkodobou, dlouhodobou, řízenou nebo samoevakuaci (Kratochvílová, Kratochvílová a Folwarczny, 2013; Hradil et al., 2018).

Individuální ochrana jedná se o ochranu jednotlivce před účinky nebezpečných látek prostřednictvím prostředků improvizované ochrany dýchacích cest, očí a povrchu těla. Jedná se o prostředky, které je schopen si každý vytvořit sám z věcí, které jsou běžnou součástí domácnosti. Jedná se o vhodné oděvy a jeho součásti, například to může být čepice,

¹⁸ Vycházejí z Ženevských úmluv.

¹⁹ Všeobecná výstraha je signál, který je vyhlášen kolísavým tónem sirény po dobu 140 vteřin až třikrát za sebou v tříminutových intervalech. Vyhláší se pomocí rotačních nebo elektronických sirén. Je doprovázen tísňovou informací, která specifikuje charakter MU, z hromadných informačních prostředků.

²⁰ Evakuační plán je součástí havarijního plánu kraje, vnějšího havarijního plánu jaderného zařízení a vnějšího havarijního plánu pro objekty a zařízení s možností vzniku závažné havárie způsobené nebezpečnými chemickými látkami a přípravky. Musí obsahovat stanovené náležitosti dle jeho určení.

kukla, lyžařské brýle, šála, namočený kapesník, kombinéza, kabát, pláštěnka nebo rukavice (Kratochvílová, Kratochvílová a Folwarczny, 2013; Hradil et al., 2018).

Kolektivní ochrana je ochrana hromadná nebo skupiny osob. Provádí se v stálých a improvizovaných úkrytech (Hradil et al., 2018).

Nouzové přežití se provádí za účelem minimalizovat negativní dopady MU na životy a zdravý postiženého obyvatelstva. Zahrnuje opatření, která jsou nezbytná pro přežití obyvatelstva, a to nouzové ubytování, zásobování potravinami, pitnou vodou, zabezpečení základních služeb, dodávky energií a humanitární pomoc. Zahajuje se zpravidla jeden až dva dny po vzniku MU, do té doby se občasné podílejí na přežití vlastními prostředky²¹ (Kratochvílová, Kratochvílová a Folwarczny, 2013; Hradil et al., 2018).

Nicméně tato základní opatření nejsou jediná, která je nutné brát v rámci OO, do úvahy. Do celého řetězce však vstupují další významná opatření. Například jimi mohou být detekce a identifikace nebezpečných látek, improvizovanou ochranu, dekontaminace a humanitární pomoc (Hradil et al., 2018).

Aby veškerá opatření realizovaná v rámci OO byla efektivní je potřebná dostatečná připravenost obyvatelstva včas, aktivně a správně jednat v případě hrozícího nebo již nastalého ohrožení (Hradil et al., 2018).

4.2 Právní předpisy a koncepční materiály ochrany obyvatelstva

Právní předpisy a koncepční materiály, které se vztahují na oblast ochrany obyvatelstva se ve velké části shodují s oblastí bezpečnostního systému ČR, které jsou uvedeny v kapitole 3 kromě nich se k problematice OO vztahují především následující právní předpisy.

Zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky, ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška Ministerstva vnitra č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému, ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška Ministerstva vnitra č. 380/2002 Sb., k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva

²¹ Jsou součástí evakuačního zavazadla.

Nařízení vlády č. 462/2000 Sb. k provedení § 27 odst. 8 a § 28 odst. 5 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů

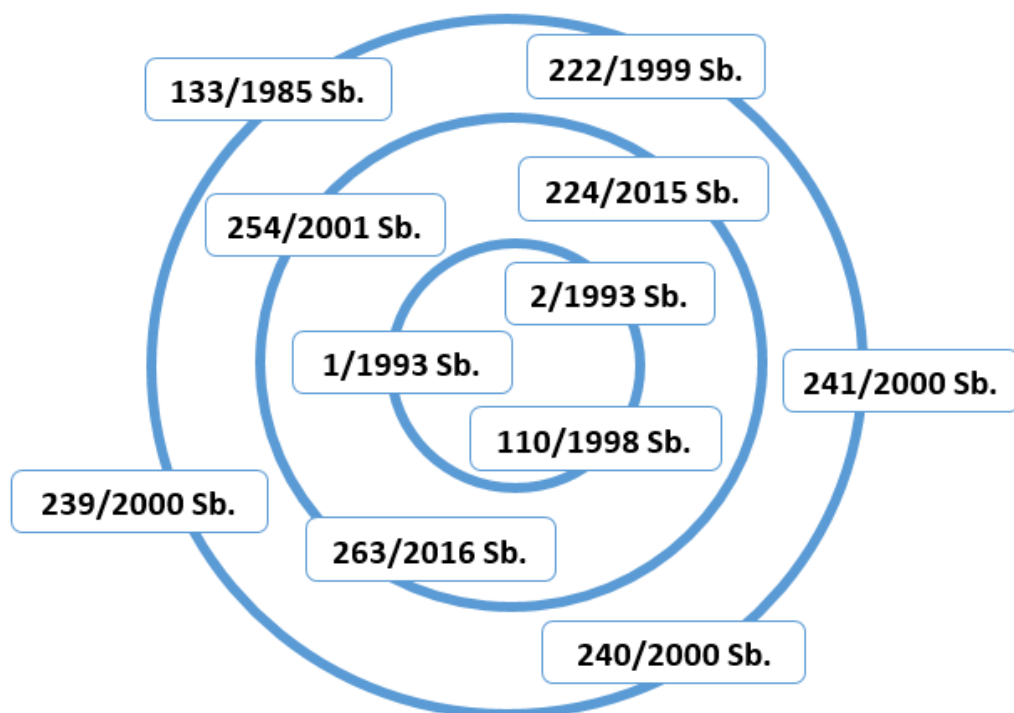
Nařízení vlády č. 463/2000 Sb., o stanovení pravidel zapojování do mezinárodních záchranných operací, poskytování a přijímání humanitární pomoci a náhrad výdajů vynakládaných právníckými osobami a podnikajícími fyzickými osobami na ochranu obyvatelstva

Nezbytnou součástí jsou strategické dokumenty OO.

Koncepce vzdělávání v oblasti ochrany obyvatelstva a krizového řízení ČR

Zpráva o stavu ochrany obyvatelstva v České republice 2018

Oblasti OO se dotýká spousta dalších právních předpisů, některé z nich jsou znázorněny na obrázku č. 4.

Obrázek 4 - Právní rámec OO. (vlastní)

Oblast OO zahrnuje spousta vědních disciplín a vzájemně propojuje různé státní i nestátní rezorty, které se přímo i nepřímo podílejí na jejich zabezpečení. Opatření, kterými OO disponuje, jsou realizována prostřednictvím integrovaného záchranného systému (dále jen „IZS“) a orgány samosprávy (Kratochvílová, Kratochvílová a Folwarczny, 2013). Následující kapitola pojednává o problematice IZS jako nástroji pro realizaci OO.

5 INTEGROVANÝ ZÁCHRANNÝ SYSTÉM

Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému definuje IZS jako „koordinovaný postup jeho složek při přípravě na mimořádné události a při provádění záchranných a likvidačních prací“ (Česko, 2000a, § 2).

Impulsem pro vznik IZS byla potřeba organizovat společné činnosti všech subjektů, které se podílí na provádění záchranných prací při MU a disponují potřebnými silami a prostředky. Proto se IZS používá v přípravě na vznik MU a při potřebě provádět současně záchranné a likvidační práce dvěma nebo více jeho složkami. V průběhu provádění zásahu jsou složky povinny se řídit pokyny velitele zásahu (Česko, 2000a; *Ochrana obyvatelstva a krizové řízení*, 2015).

Složky IZS se dělí na základní a ostatní. Základní složky mají povinnost zajišťovat nepřetržitou pohotovost pro příjem ohlášení vzniku MU, její vyhodnocení a neodkladný zásah v místě mimořádné události. Síly a prostředky jsou pro tyto potřeby rozmístěny po celém území ČR. Naproti tomu ostatní složky poskytují plánovanou pomoc na vyžádání na základě § 21 zákona č. 239/2000 Sb. Tato pomoc je plánována písemnými dohodami (Česko, 2000a; *Ochrana obyvatelstva a krizové řízení*, 2015).

Základní složky

- Hasičský záchranný sbor České republiky
- Jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany
- Poskytovatelé zdravotnické záchranné služby
- Policie České republiky

Ostatní složky

- Vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil
- Ostatní ozbrojené bezpečnostní sbory
- Ostatní záchranné sbory
- Orgány ochrany veřejného zdraví
- Havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby
- Zařízení civilní ochrany

- Neziskové organizace a sdružení občanů, která lze využít k záchranným a likvidačním pracím (Česko, 2000a)

Zákon o IZS také stanovuje stálé orgány pro koordinaci složek IZS²². Jsou jimi operační a informační střediska IZS, kterými jsou operační střediska hasičského záchranného sboru kraje a operační a informační středisko generálního ředitelství HZS. Dále jsou v tomto zákoně uvedeny povinnosti a oprávnění těchto středisek (Česko, 2000a).

Stěžejním dokumentem pro IZS je již zmíněný zákon č. 239/2000 Sb., o IZS a na něj navazující vyhlášky a nařízení vlády.

Vyhláška č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému

Vyhláška č. 380/2002 Sb., k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva

Nařízení vlády č. 463/2000 Sb., o stanovení pravidel zapojování do mezinárodních záchranných operací, poskytování a přijímání humanitární pomoci a náhrad výdajů vynakládaných právníckými osobami a podnikajícími fyzickými osobami na ochranu obyvatelstva

IZS byl zbudován jako nástroj pro účinné a koordinované zvládnání MU a efektivního využívání prostředků pro odvrácení následků MU. Současně propojuje jednotlivé složky, tak aby bylo možné využití prostředků složek, co nejehospodárněji v určitém místě a čase.

²² § 5 Zákon č. 239/2000 Sb., o IZS

6 DÍLČÍ ZÁVĚR

Problematika ochrany obyvatelstva není pouze záležitostí národních států, ale záležitostí nadnárodních organizací. Tyto se snaží o kolektivní zvládnání MU, které přesahují hranice nebo schopnosti daného státu. Za tímto účelem jsou vytvářeny a rozvíjeny mechanismy, do kterých přispívají členské státy podle svých možností a na základě závazků, které přijaly při vstupu do organizace. ČR je součástí mezinárodních organizací a je jejich platným členem, v oblasti zajišťování bezpečnosti a zvládnání MU. Na národní úrovni zajišťuje bezpečnost svých občanů prostřednictvím bezpečnostního systému, který efektivně koordinuje všechny jeho prvky. Posláním a úkolem bezpečnostního systému je ochrana obyvatelstva. Nelze tak opomenout IZS a jeho jednotlivé prvky jako nástroj pro realizaci bezpečnostní politiky státu i nejnižších územních celků ČR, kterými jsou obce. Veškeré instituce, mechanismy a systémy mají svoji náležitou právní úplavu. Je to jeden z předpokladů pro jejich správné fungování a efektivního řízení. Zásadní význam pro zajištění bezpečnosti společnosti, ale i jednotlivce, mají účinné mechanismy a systémy, které jsou schopny reagovat na nastalou situaci, co možná v nejkratším čase. Aby byli schopné toto zajistit, musejí mít vytvořené vhodné podmínky, které propojují všechny úrovně zajištění bezpečnosti společnosti jako takové. Přípravenost je v oblasti zajištění bezpečnosti rozhodující, a tak tedy platí, že štěstí přeje připraveným.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

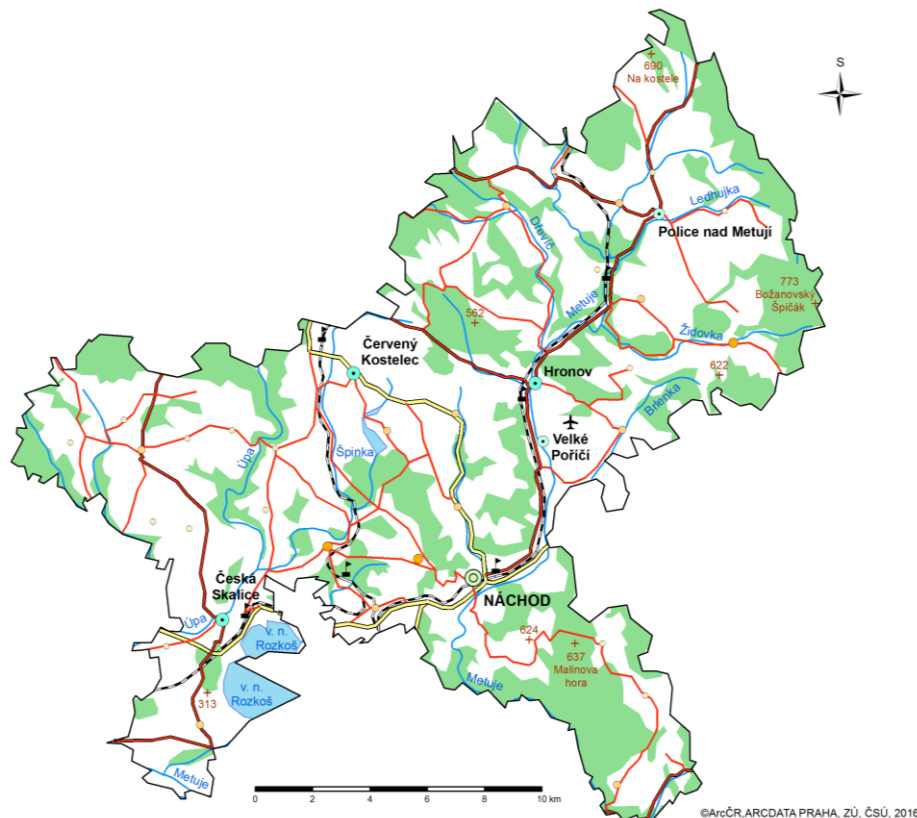
7 CHARAKTERISTIKA SPRÁVNÍHO OBVODU OBCE S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ NÁCHOD

Správní obvod obce s rozšířenou působností Náchod (dále jen „ORP Náchod“) je jedním z patnácti správních obvodů s rozšířenou působností v Královéhradeckém kraji. Spolu se správními obvody s rozšířenou působností Broumov, Jaroměř a Nové Město nad Metují tvoří okres Náchod. Východní hranice ORP Náchod je tvořena státní hranicí s Polskou republikou. Území ORP Náchod je tvořeno 36 obcemi, kterými jsou Bezděkov nad Metují, Borová, Brzice, Bukovice, Červená Hora, Červený Kostelec, Česká Čermná, Česká Metuje, Česká Skalice, Dolní Radechovná, Horní Radechovná, Hoříčky, Hronov, Kramolna, Lhota pod Hoříčkami, Litoboř, Machov, Mezilečí, Náchod, Nový Hrádek, Police nad Metují, Říkov, Slatina nad Úpou, Stárkov, Studnice, Suchý Důl, Velká Jesenice, Velké Petrovice, Velké Poříčí, Vestec, Vysoká Srbská, Vysokov, Zábrodí, Žďár nad Metují, Žďárky a Žernov. Celková katastrální výměra ORP Náchod činí 355,72 km², což tvoří 7,47 % území Královéhradeckého kraje. Velkou část území tvoří zemědělská půda, která tvoří 202,19 km², dále pak lesní porost (109,86 km²) a zastavěná plocha (8,65 km²)²³.

Severní část území se nachází v Broumovském výběžku, který je geologicky i horopisně pestrý, nachází se tu rozsáhlá skalní města (Broumovské stěny a Ostaš), která jsou součástí Chráněné krajinné oblasti Broumovsko, kde se nachází oblasti s nejvydatnějšími a nejkvalitnějšími zásobárnami pitné vody v ČR. Území se rozkládá v převážně hornatém terénu s rozmezím cca 250 až 780 metrů nad mořem. Na území ORP Náchod se nachází vodní dílo Rozkoš a řeky Brlenka, Dřevíč, Ledhujka, Metuje, Špinka, Úpa a Židovka.

Na území města Náchod se nachází jeden ze dvou největších hraničních přechodů s Polskou republikou, v návaznosti na tuto skutečnost je velká část okresu Náchod zatížena tranzitní dopravou na trase z Hradce Králové směrem do Polské republiky (*Charakteristika kraje*, 2020; *Vybrané ukazatele*, 2019).

²³ Údaje k 31. prosinci 2018 dle Českého statistického úřadu.

Obrázek 5 – Geografická mapa ORP Náchod. (SO ORP Náchod, 2016)

Počet obyvatel k 31. prosinci 2018 činil 60 674, což představuje 11 % z celkového počtu obyvatel v Královéhradeckého kraje. Od roku 2011 má počet obyvatel neustále klesající trend. Tento trend potvrzuje i přirozený přírůstek obyvatel (poměr mezi narozenými a zemřelými osobami). Soustavně se již od roku 2001 zvyšuje podíl osob ve věku 65 a více let (*Charakteristika kraje, 2020; Vybrané ukazatele, 2019*).

Oblast ochrany obyvatelstva a krizového řízení je řešena v souladu s požadavky, které jsou kladeny dle § 18 a § 19 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení. Orgány krizového řízení jsou starosta obce s rozšířenou působností a obecní úřad obce s rozšířenou působností.

Krizovými orgány, které zřizuje starosta obce s rozšířenou působností jsou Bezpečnostní rada obce s rozšířenou působností Náchod jako poradní orgán pro přípravu na krizové situace (§ 18 odst. 2 písm. a) a § 24 odst. 1 a 3 zákona č. 240/2000 Sb. o krizovém řízení) a Krizový štáb obce s rozšířenou působností Náchod jako pracovní orgán pro řešení krizových situací (§ 18 odst. 3 písm. a) a § 24b) odst. 1 a 3 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení).

Město Náchod na úseku ochrany obyvatel, krizového řízení a obrany státu zajišťuje zpracování a aktualizaci dokumentace města a ORP Náchod na přípravu a řešení mimořádných událostí a krizových situací.

Základním plánovacím dokumentem obsahujícím souhrn krizových opatření a postupů k řešení krizových situací je Krizový plán ORP Náchod, který schvaluje starosta ORP Náchod. Zpracovatelem Krizového plánu správního obvodu obce s rozšířenou působností Náchod je Hasičský záchranný sbor Královéhradeckého kraje, ORP Náchod se na zpracování podílí.

Souhrnná aktualizace KP ORP se provádí ve čtyřletých cyklech od schválení. Za aktualizaci dokumentu jsou zodpovědní zpracovatelé jednotlivých dílčích částí. U ORP Náchod je prováděna pracovníkem krizového řízení průběžná aktualizace a zaznamenávána v aktualizací doložce.

V krizovém plánu ORP Náchod je uveden Přehled možných zdrojů rizik a analýza ohrožení. Jde o přehled typových situací, které mohou v ORP přerůst v krizovou situaci.

- Povodně velkého rozsahu.
- Narušení hrází významných vodohospodářských děl se vznikem zvláštní povodně.
- Narušení dodávek ropy a ropných produktů velkého rozsahu.
- Narušení dodávek elektrické energie velkého rozsahu.
- Narušení dodávek plynu velkého rozsahu.
- Narušení dodávek potravin velkého rozsahu.
- Narušení dodávek pitné vody velkého rozsahu.
- Narušení funkčnosti dopravní soustavy velkého rozsahu.
- Epidemie – hromadné nákazy osob (včetně hygienických a dalších režimů).
- Hromadné postižení osob mimo epidemií – řešení následků včetně hygienických a dalších režimů.

V krizovém plánu ORP Náchod jsou rozpracovány pouze ty hrozby, které mohou způsobit vznik krizové situace na správním území ORP, a to s ohledem na typy krizových situací, pro které příslušná ministerstva nebo jiné ústřední správní úřady zpracovávají typový plán.

Typové plány, které jsou součástí krizového plánu, rozpracovává pracovník krizového řízení na podmínky ORP Náchod.

Dále pracovník krizového řízení zpracovává z činností, které mu vyplývají ze zákona č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy „Plán nezbytných dodávek“ a dle zákona č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany ČR „Dílčí plán obrany“.

Pro území ORP Náchod byly z Havarijního plánu KHK z analýzy vzniku mimořádných událostí identifikovány následující možné zdroje rizik.

- Silniční přeprava nebezpečných látek.
- Železniční přeprava nebezpečných látek.
- Povodně.
- Výron nebezpečných látek.

Možný zdroj rizika silniční přepravy nebezpečných látek vzniká na komunikacích I. a II. třídy. Povodně mohou vzniknout především na toku řeky Metuje a Úpy, ohrožené obce v okolí těchto řek mají zpracované povodňové plány. Možnost vzniku povodně lze očekávat i na menších tocích na území ORP Náchod. Místem vzniku výronu nebezpečných látek byly identifikovány celkem čtyři místa, jedná se Primátor a.s. Náchod, Skaličan a.s. Česká Skalice, Wikov MGI a.s. Hronov a Zimní stadion Náchod.

Informace pro občany jsou uveřejněny na webových stránkách města Náchod, kde je zřízena záložka „Krizové řízení“ a jsou dostupné pro každého. Jsou zde uveřejněny i odkazy na další informace na stránkách HZS ČR (*Informace pro právnické a fyzické osoby*, b. r.; *Žádost*, 2020).

8 DIAGRAM PŘÍČIN A DŮSLEDKŮ

Za realizátora ochrany obyvatelstva na municipální úrovni lze považovat především základní složky IZS. Aby byla zaručena bezpečnost a ochrana obyvatel na konkrétním území je zapotřebí, aby tyto složky byli připravené poskytnout pomoc 24 hodin denně. Každá složka musí být tedy akceschopná. Ohrožení akceschopnosti složky může mít mnoho různých příčin. Byl proto vytvořen Diagram příčin a důsledků, který je také nazývaný jako Ishikawa diagram nebo diagram rybí kosti. Problémem je neakceschopnost složky, který je umístěn v hlavě ryby a příčiny, které tento problém mohou způsobit, představují jednotlivé rybí kosti. Příčiny lze rozdělit do čtyř kategorií.

Dokumentace

- Nedostatečné právní ukotvení.
- Nestanovení podmínek přijetí.
- Výpadek interních informačních systémů.
- Hackerský útok.

Lidé

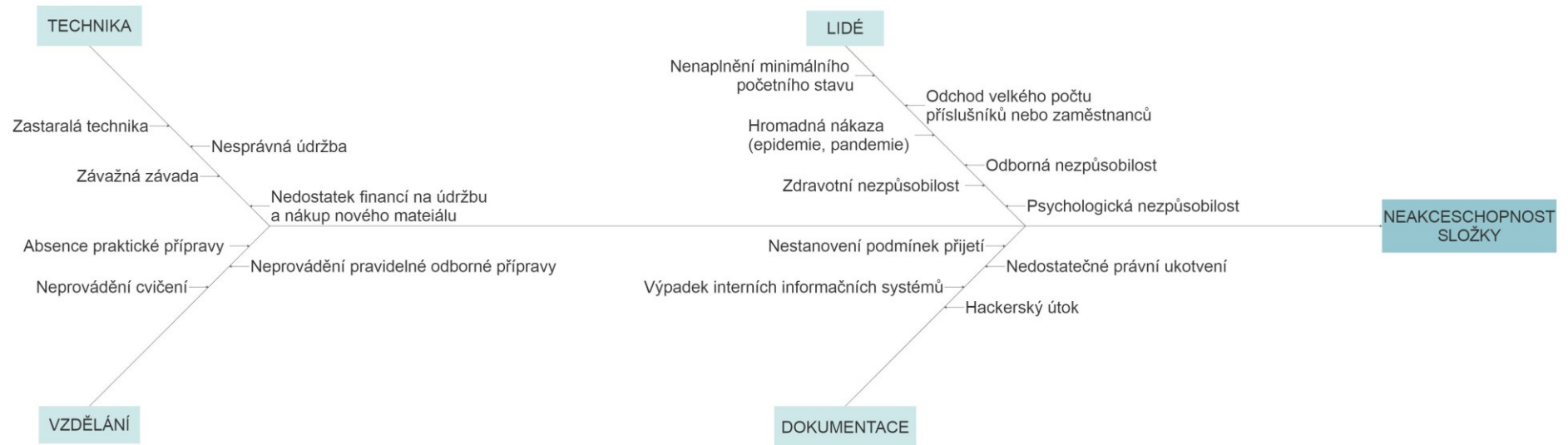
- Nenaplnění minimálního početního stavu.
- Odchod velkého počtu příslušníků nebo zaměstnanců.
- Hromadná nákaza (epidemie, pandemie).
- Odborná nezpůsobilost.
- Zdravotní nezpůsobilost.
- Psychologická nezpůsobilost.

Technika

- Zastaralá technika.
- Závažná závada.
- Nesprávná údržba.
- Nedostatek financí na údržbu a nákup nového materiálu.

Vzdělání

- Absence praktické přípravy.
- Neprovádění pravidelné odborné přípravy.
- Neprovádění cvičení.

Obrázek 6 – Diagram příčin a důsledků. (vlastní)

Ohrožení akceschopnosti složky může způsobit kombinace různých příčin, ale i vyřazení jednoho důležitého článku, kterým může být především kategorie lidí. Podstatným faktorem pro existenci a zachování funkčnosti systému, je jeho zabezpečení profesně odborným a způsobilým personálem. Každá ze složek má taxativně vymezenou působnost a stanoveny svoje povinnosti. Působnost jednotlivých složek bude rozebrána v následujících kapitolách práce.

Důkazem toho jsou i statistické přehledy. Jednou z povinností je provozovat nepřetržitou linku tísňového volání a v případě HZS ČR navíc zajistit provoz jednotného evropského čísla tísňového volání 112. Složky zabezpečují nepřetržitou pohotovost 24 hodin denně. V roce 2019 na celém území ČR odbavili operátoři na lince 112 celkem 1 984 387 hovorů, lince 150 celkem 314 294 hovorů, lince 158 okolo 1 600 000 hovorů a na lince 155 okolo 1 900 000 hovorů (*Tísňové linky v České republice, 2020; Statistická ročenka 2019, 2020*).

Dalším z důkazů může být i počet uskutečněných výjezdů na území Královéhradeckého kraje jednotlivými složkami. Hasičský záchranný sbor Královéhradeckého kraje v roce 2019 zaznamenal 7 213 událostí a Zdravotnická záchranná služba Královéhradeckého kraje v tomtéž roce vyslala své výjezdové skupiny k celkem 52 002 výjezdů. V případě Policie ČR se statistiky výjezdů nevedou, protože se nezaznamenává každý případ výjezdu hlídky. Hlídky mohou vyjíždět pouze k hlídkové činnosti, a tak se pokaždé nejedná o zásah z důvodu MU (Seneta, 2020; *Statistická ročenka 2019, 2020; Žádost, 2020*).

Následující kapitola se zabývá organizační strukturou, dislokací složek IZS na území ORP Náchod a jejich personálním zabezpečením v průběhu posledních pěti let a výhledem na rok 2020.

9 DISLOKACE SLOŽEK A JEJICH PERSONÁLNÍ ZABEZPEČENÍ

Důležitým faktorem pro zabezpečení bezpečnosti a rychlé pomoci pro občany je i to, jak jsou jednotlivé složky rozmístěny. Proto se následující kapitola věnuje základním složkám IZS a jejich rozmístění a personálnímu zabezpečení na území ORP Náchod.

9.1 Hasičský záchranný sbor České republiky

Zákon č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky říká, že HZS ČR je jednotný bezpečnostní sbor. Jeho základním úkolem je chránit životy a zdraví obyvatel, životní prostředí, zvířata a majetek před požáry a jinými MU a krizovými situacemi. Zákon také ukládá HZS ČR jako jeho základní úkol podílet se na zajišťování bezpečnosti ČR²⁴ plněním a organizováním úkolů požární ochrany, OO, CNP, IZS, krizového řízení a dalších úkolů, v rozsahu a za podmínek stanovených tímto zákonem a jinými právními předpisy. Úkoly HZS ČR jsou vykonávány prostřednictvím příslušníků ve služebním poměru²⁵ a zaměstnanců v pracovním poměru²⁶ (Česko, 2015).

HZS ČR tvoří Ministerstvo vnitra – generální ředitelství HZS ČR, které je součástí ministerstva vnitra, v čele s generálním ředitelem, dále se člení na hasičské záchranné sbory krajů, záchranný útvar a školu (Česko, 2015). Detailní organizační struktura je uvedena v Příloze P I.

Hasičský záchranný sbor kraje (dále jen „HZS kraje“) je územně totožný s územním obvodem vyššího územního samosprávného celku. V čele stojí ředitel. HZS kraje se dále člení na územní odbory a stanice (Česko, 2015).

Hasičský záchranný sbor Královéhradeckého kraje

Sídlo se nachází v Hradci Králové. Je členěn na pracoviště kontroly a interního auditu, kancelář krajského ředitele, úseku prevence a civilního nouzového plánování, úseku IZS a operačního řízení, úseku ekonomik a na pět územních odborů, kterými jsou Hradec Králové, Jičín, Náchod, Rychnov nad Kněžnou a Trutnov, učiliště požární ochrany a psychologické pracoviště (*Krajské ředitelství*, b. r.; *Organizační složky*, b. r.). Územní odbory Hasičského záchranného sboru Královéhradeckého kraje se vnitřně člení na pracoviště a stanice (*Žádost*, 2020).

²⁴ Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti ČR

²⁵ V roce 2019 bylo v ČR zaměstnáno celkem 9 950 příslušníků.

²⁶ V roce 2019 bylo v ČR zaměstnáno celkem 1 059 zaměstnanců.

Územní odbor Náchod

Územní obvod se člení na pracoviště prevence, ochrany obyvatelstva a krizového řízení, pracoviště IZS a služeb, pracoviště provozní a stanice Broumov, Jaroměř a Náchod se sídlem ve Velkém Poříčí. Součástí je i učiliště požární ochrany, které se nachází v areálu požární stanice Náchod (*ÚO Náchod*, b. r.; *Žádost*, 2020).

Každá stanice má určený svůj hasební obvod. Všechny tři stanice územního odboru Náchod mají ve svém hasebním obvodu alespoň dvě obce ORP Náchod. Navíc stanice Náchod má ve svém hasebním obvodu obce okresu Trutnov a polské lázeňské město Kudowa-Zdrój. Stanice Jaroměř zasahuje svým hasebním obvodem do okresu Hradec Králové, Rychnov nad Kněžnou a Trutnov (*Žádost*, 2020).

9.2 Policie České republiky

Policie České republiky (dále jen „PČR“) je dle zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky (dále jen „zákon o PČR“) jednotný ozbrojený bezpečnostní sbor, zároveň byl tímto zákonem dne 21. června 1991 zřízen. PČR slouží veřejnosti a jejím úkolem je chránit bezpečnost osob a majetku a veřejný pořádek, předcházet trestné činnosti, plnit úkoly podle trestního řádu a další úkoly na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti svěřené jí právními předpisy²⁷. PČR působí na území ČR a zabezpečuje tedy především její vnitřní bezpečnost. Úkoly PČR jsou vykonávány prostřednictvím příslušníků²⁸ a zaměstnanců (Česko, 2008; *Policie České republiky*, b. r.). Toto vše je shrnuto v heslu PČR „Pomáhat a chránit“ (*Policie České republiky*, 2017).

PČR je přímo podřízena Ministerstvu vnitra. V jejím čele stojí policejní prezident²⁹, který je nejvyšším představitelem policejního prezidia, a tudíž odpovídá za činnost policie ministerstvu vnitra. Policejnímu prezidiu jsou podřízeny útvary s celostátní působností a krajská ředitelství policie. Útvary s celostátní působností působí na území celé ČR a jejich činnost je specifická a vysoce specializovaná. Krajská ředitelství pak působí s územně vymezenou působností. Detailní organizační struktura je uvedena v Příloze P II (*Policie České republiky*, 2017).

Krajská ředitelství jsou zřízena dle zákona o PČR. Jejich územní obvody jsou shodné s 14 vyššími územními správními celky, kterými jsou kraje ČR. Jsou organizační složkou

²⁷ Zákony, předpisy Evropské unie, mezinárodní smlouvy, které jsou součástí právního řádu ČR.

²⁸ V roce 2019 bylo v ČR celkem 40 401 policistů.

²⁹ V současné době brig. gen. Mgr. Jan Švejdar.

státu a účetní jednotkou, v jejímž čele stojí krajský ředitel. Krajské ředitelství je pak dále členěno na územní obvody³⁰, které odpovídají územním obvodům okresů a jejichmi sídly jsou někdejší okresní města. Územní obvody jsou tvořeny služebními obvody obvodních oddělení. Součástí každého krajského ředitelství je služba kriminální policie a vyšetřování, služba pořádkové policie, dopravní a cizinecké policie a služba policie pro zbraně a bezpečnostní materiál. Dále pak má vlastní personální odbor, odbor vnitřní kontroly a integrované operační středisko. Obecná organizační struktura krajských ředitelství je uvedena v Příloze P III (*Policie České republiky*, 2017).

Krajské ředitelství policie Královéhradeckého kraje

Centrem je Hradec Králové. Je složen z pěti okresů, jimiž jsou Hradec Králové, Jičín, Náchod, Rychnov nad Kněžnou a Trutnov. Specifickou charakteristikou území je velké množství středních a menších obcí. Jelikož se jedná o kraj, jehož součástí jsou i státní hranice ČR s Polskou republikou probíhá přeshraniční spolupráce měst a obcí z okresů Trutnov, Náchod a Rychnov nad Kněžnou prostřednictvím sdružení Euroregion Glacensis (*Policie České republiky*, 2017).

Územní obvod Náchod

Územní obvod Náchod je členěn na oddělení tisku a prevence, oddělení obecné kriminality, oddělení hospodářské kriminality, dopravní inspektorát, obvodní oddělení a policejní stanice. Na územním obvodu je celkem 8 obvodních oddělení.

- Broumov
- Červený Kostelec
- Česká Skalice
- Hronov
- Náchod
- Nové Město nad Metují
- Police nad Metují

Součástí je jedna policejní stanice v obci Teplice nad Metují (*Kontakty*, b. r.).

³⁰ Kromě Krajského ředitelství policie hlavního města Prahy.

Ve správním obvodu ORP Náchod působí obvodní oddělení policie Červený Kostelec, Česká Skalice, Hronov, Náchod a Police nad Metují. Na bývalém hraničním přechodu Náchod – Kudowa Słone je umístěno Oddělení zahraničních vztahů – Společné centrum policejní a celní spolupráce.

9.3 Zdravotnická záchranná služba

Zdravotnická záchranná služba (dále jen „ZZS“) je zakotvena v zákoně č. 374/2011 Sb., o zdravotnické záchranné službě. Tento zákon definuje ZZS jako zdravotní službu, v jejímž rámci je na základě tísňového výzvy, není-li dále stanoveno jinak, poskytována zejména přednemocniční neodkladná péče osobám se závažným postižením zdraví nebo v přímém ohrožení života³¹ (Česko, 2011).

ZZS provádí dle § 4 písmena a až j tyto činnosti:

- příjem tísňového volání na číslo 155,
- vyhodnocování stupně naléhavosti tísňového volání,
- rozhodování o nejvhodnějším okamžitým řešení tísňového volání,
- vyslání výjezdové skupiny,
- řízení a organizaci přednemocniční neodkladné péče na místě události a spolupráci s velitelem zásahu složek IZS,
- spolupráci s cílovým poskytovatelem akutní lůžkové péče,
- poskytování instrukcí k zajištění první pomoci,
- vyšetření pacienta a poskytnutí zdravotní péče, včetně případných neodkladných výkonů k záchraně života na místě události směřující k obnovení nebo stabilizaci základních životních funkcí pacienta,
- nepřetržité sledování ukazatelů základních životních funkcí pacienta během jeho přepravy k cílovému poskytovateli akutní lůžkové péče, až do okamžiku osobního předání pacienta zdravotnickému pracovníkovi poskytovateli akutní lůžkové péče,
- přepravu pacienta letadlem,
- přepravu tkání a orgánů k transplantaci letadlem,

³¹ § 2 zákon č. 374/2011 Sb., o zdravotnické záchranné službě

- třídění osob postižených na zdraví podle odborných hledisek urgentní medicíny při hromadném postižení osob v důsledku mimořádných událostí nebo krizových situací (Česko, 2011).

ZZS je zřizována jako příspěvková organizace krajem. Zdravotnická záchranná služba je poskytována nepřetržitě. ZZS má také své mobilní prostředky a prostory pro poskytování zdravotnické záchranné služby, které tvoří ředitelství, zdravotnické operační středisko, výjezdové základny s výjezdovými skupinami, pracoviště krizové připravenosti a vzdělávací a výcvikové středisko (Česko, 2011).

Zdravotnická záchranná služba Královéhradeckého kraje

Zdravotnická záchranná služba Královéhradeckého kraje (dále jen „ZZS KHK“) byla zřízena ke dni 1. 1. 2004 jako první na území ČR. Jedná se o příspěvkovou organizaci, zřizovanou Královéhradeckým krajem s jednotným řízením, metodikou a ekonomikou. Jejím hlavním posláním je poskytovat přednemocniční neodkladnou péči pacientům na místě jejich úrazu, náhle vzniklého onemocnění, během transportu a následného předání do nejbližšího zdravotnického zařízení. V současné době provozuje 31 výjezdových týmů, které jsou rozmístěny na 15 výjezdových základnách, z toho je 10 výjezdových skupin s lékařem a 21 výjezdových skupin bez lékaře³². Poskytuje dvě základní služby, a to zdravotnickou záchrannou službu a převoz pacientů neodkladné péče.

ZZS KHK se skládá z ředitelství, Krajského zdravotnického operačního střediska, výjezdových skupin, pracoviště krizové připravenosti a vzdělávacího a výcvikového střediska. Detailní organizační struktura je uvedena v Příloze P IV (*Kdo jsme*, b. r.; *Zachraňujeme vaše životy od roku 2004*, b. r.)

Pokrytí výjezdovými skupinami na území ORP Náchod je zabezpečeno třemi základnami (Broumov, Jaroměř a Náchod). Každá ze základen má svého vedoucího lékaře, vedoucí záchranáře a výjezdové skupiny. Všechny výjezdové skupiny jsou provozovány nepřetržitě, kromě jedné rychlé zdravotnické pomoci základny Jaroměř, která je v provozu denně od 7 do 19 hodin (*Mapa a adresy výjezdových skupin*, b. r.).

³² V roce 2019 bylo u ZZS KHK zaměstnáno celkem 335 zdravotnických pracovníků.

9.4 Dislokace složek

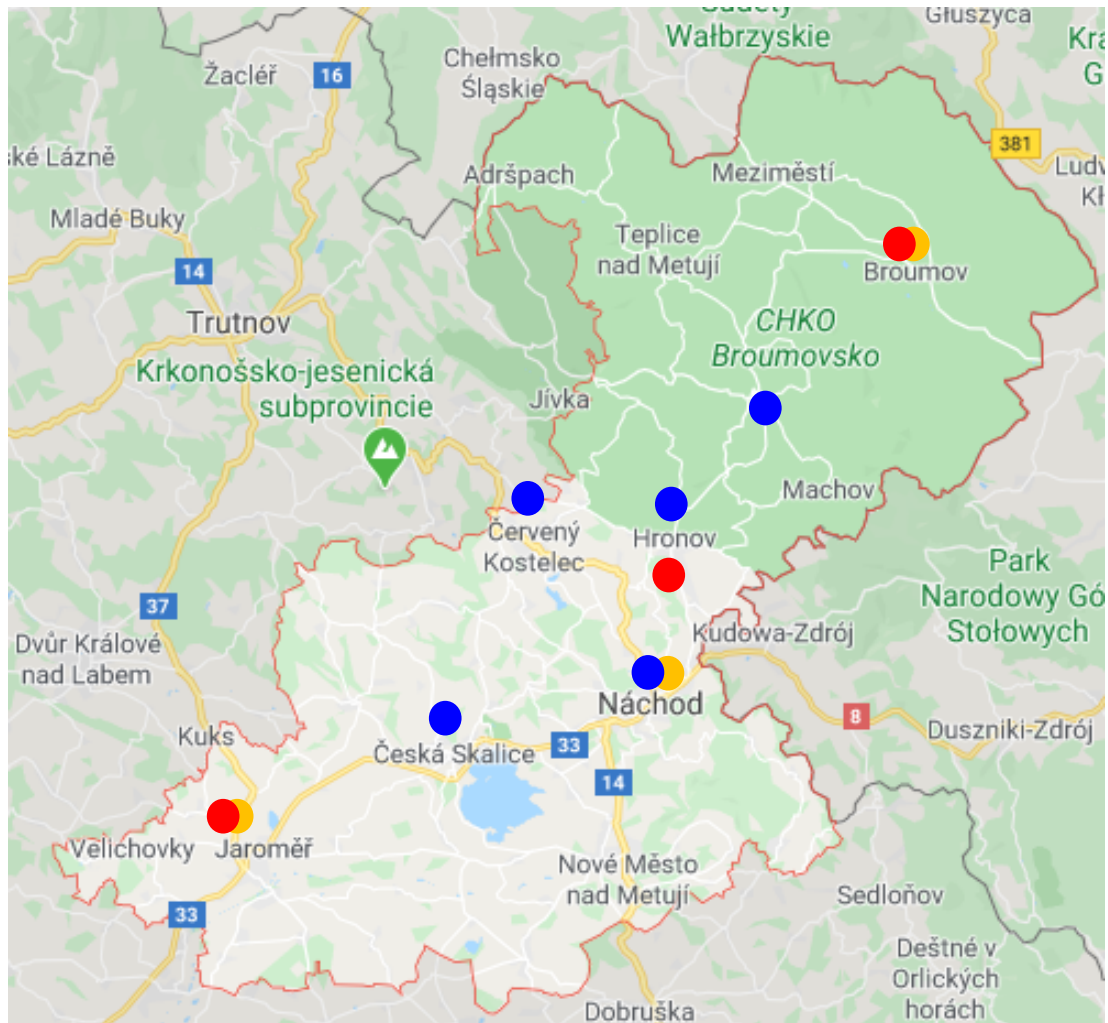
Vliv na to, jakým způsobem jsou jednotlivé základny, stanice a obvodní oddělení policie dislokovány na určitém území má mnoho faktorů. Jedním z nich je dojezdový čas, který je v případě jednotky HZS kraje stanoven dobou jízdy do 20 minut z místa dislokace. Stanoveny jsou i hasební obvody, které tento údaj také ovlivňují. Povolání jednotky na místo zásahu také ovlivňuje stupeň požárního poplachu, není tedy vyloučeno, že jednotka bude zasahovat i mimo svůj hasební obvod (*Jednotky PO*, b. r.).

PČR limity pro dojezdové časy striktně stanoveny nemá. Pouze u prvosledových hlídek³³ je dojezdový čas 9 minut. Každé obvodní oddělení má stanovenou místní působnost. V případě závažných událostí a potřeby posílení sil jsou povoláni příslušníci i z dalších obvodních oddělení (*Žádost*, 2020).

Dojezdový čas u zdravotnické záchranné služby stanoven dle zákona č. 374/2011 Sb. tak, aby místo události bylo dosažitelné v dojezdové době do 20 minut. To jaká výjezdová skupina bude operačním střediskem na místo události vyslána závisí na konkrétní aktuální situaci. V případě, že nebude k dispozici výjezdová skupina jedné ze tří výše uvedených, je možné na místo vyslat jakoukoli výjezdovou skupinu ZZS KHK, která kritérium 20 minut dojezdu je schopna splnit (*Česko*, 2011).

Obrázek číslo 7 zobrazuje rozložení jednotlivých složek, které působí přímo nebo jen částečně na území ORP Náchod.

³³ Hlídky, které jsou povolávány v případě závažných událostí (například aktivní střelec). Zřízeny v reakci na události v Uherském Brodě.

Obrázek 7 – Dislokace složek. (vlastní)

- Stanice HZS KHK
- Obvodní oddělení policie
- Základna ZKS KHK

Stanice HZS KHK jsou umístěny ve velkých městech, pouze stanice Náchod je umístěna v Městysu Velké Poříčí, kde má své zázemí v areálu bývalé továrny. Rovněž stanice obvodních oddělení PČR jsou umístěny ve městech s větším počtem obyvatel. Základny ZKS KHK jsou rovněž zřízeny ve velkých městech, kde jsou zřízeny nemocnice společnosti Oblastní nemocnice Náchod a.s. Stanice Broumov je umístěna v prostorech nemocnice Broumov. Ostatní dvě základny se nacházejí v těsné blízkosti nemocnic ve stejných městech. Následující část práce se věnuje personálnímu zabezpečení těchto stanic, obvodních oddělení a základen.

9.5 Podmínky přijetí

Zásadním předpokladem pro fungování bezpečnostního systému a zajištění bezpečnosti je jeho personální zajištění.

Dříve než bude uveden současný personální stav u základních složek IZS na území ORP Náchod, je vhodné uvést, jaké jsou kladeny podmínky na uchazeče o přijetí do služebního nebo pracovního poměru a jakými právními předpisy se tyto podmínky řídí. Jelikož je možné se u HZS ČR a PČR ucházet o pozice v pracovním poměru i služebním poměru, bude pro potřeby práce dále řešeno pouze přijímání uchazečů o služební poměr.

Podmínky přijetí hasičů

Požadavky na uchazeče o služební poměr u HZS ČR se řídí zákonem č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů. Dle § 13 odst. 1 tohoto zákona může být do služebního poměru přijat státní občan ČR, který splní následující podmínky.

- O přijetí písemně požádá.
- Je starší 18 let.
- Je bezúhonný.
- Splňuje stupeň vzdělání stanovený pro služební místo, na které má být ustanoven.
- Je zdravotně, osobnostně a fyzicky způsobilý k výkonu služby.
- Je plně svéprávný.
- Je oprávněn seznamovat se s utajovanými informacemi podle zvláštního právního předpisu, je-li to pro dané služební místo vyžadováno.
- Není členem politické strany nebo politického hnutí.
- Nevykonává živnostenskou nebo jinou výdělečnou činnost a není členem řídicích nebo kontrolních orgánů právnických osob, které vykonávají podnikatelskou činnost (Česko, 2003).

Zdravotní způsobilost se řídí vyhláškou č. 393/2006 Sb., o zdravotní způsobilosti, ve znění pozdějších předpisů a osobnostní způsobilost je upravena vyhláškou č. 487/2004 Sb., o osobnostní způsobilosti, která je předpokladem pro výkon služby v bezpečnostním sboru, ve znění pozdějších předpisů (*Služební poměr příslušníků HZS ČR*, 2019).

Tělesná způsobilost je řešena pokynem generálního ředitele HZS ČR č. 58/2008 ze dne 30. 12. 2008. Tento pokyn stanovuje požadavky na tělesnou zdatnost přijímání do služebního poměru, ale i požadavky na tělesnou zdatnost příslušníků HZS ČR (*Služební poměr příslušníků HZS ČR*, 2019).

Doplňujícím právním předpisem pro výkon služby je nařízení vlády č. 104/2005 Sb., kterým se stanoví katalog činností v bezpečnostních sborech, ve znění pozdějších předpisů. Toto nařízení stanovuje katalog činností ve výkonu služby v Celní správě České republiky, Vězeňské službě České republiky, Policii České republiky, Hasičském záchranném sboru České republiky a Generální inspekci bezpečnostních sborů (*Nařízení vlády*, 2005; *Služební poměr příslušníků HZS ČR*, 2019).

Uchazeč tedy musí v průběhu přijímacího řízení splnit výše uvedené podmínky, tím že absolvuje vyšetření osobní způsobilosti na psychologickém pracovišti HZS ČR, vyšetření zdravotní způsobilosti v zařízení závodní preventivní péče a prověrku na ověření tělesné zdatnosti (*Podmínky přijetí a další informace*, b. r.).

Podmínky přijetí policistů

Základní požadavky na uchazeče o služební poměr u PČR jsou stanoveny výše uvedeným zákonem č. 361/2003 Sb. Zdravotní a osobnostní způsobilost se řeší taktéž výše uvedenými vyhláškami, jako u HZS ČR. Výše uvedené nařízení vlády se vztahuje i na uchazeče o služební poměr u PČR.

Tělesná způsobilost je dána závazným pokynem policejního prezidenta ZPPP č. 4/2009 o provádění služební přípravy příslušníků.

Uchazeč v průběhu přijímacího řízení absolvuje psychologické vyšetření, prověrku tělesné zdatnosti, zdravotní prohlídku a další personální řízení (*Podmínky pro přijetí do služebního poměru*, b. r.).

Podmínky přijetí zdravotníků

V případě přijímacího řízení uchazečů o zaměstnání u ZZS se řídí platnými pracovněprávními předpisy, zejména zákonem č. 262/2006 Sb., zákoník práce, jelikož se jedná o pracovní poměr. U zdravotnických pracovníků se pak dále řídí zákonem č. 95/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání odborné způsobilosti a specializované způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání lékaře, zubního lékaře a farmaceuta a zákonem č. 96/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských

zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů. Dále pak musí všichni pracovníci splňovat kvalifikační požadavky na danou pracovní pozici, trestní bezúhonnost a zdravotní způsobilost dle konkrétní pracovní pozice (*Žádost*, 2020).

Následující tabulka přehledně zobrazuje souhrn požadavků pro přijetí do služebního poměru, v případě ZZS do pracovního poměru.

Tabulka 1 – Požadavky pro přijetí. (vlastní)

Požadavek	HZS ČR	PČR	ZZS
Písemná žádost	ano	ano	ano
Starší 18 let	ano	ano	ne
Státní občanství ČR	ano	ano	ne
Bezúhonnost	ano	ano	ano
Stanovený stupeň vzdělání	ano	ano	ano
Zdravotní způsobilost	ano	ano	ano
Osobnostní způsobilost	ano	ano	ne
Tělesná způsobilost	ano	ano	ne
Svéprávnost	ano	ano	ano
Zákaz příslušnosti k politické straně či hnutí	ano	ano	ne
Zákaz živnostenského podnikání či jiné výdělečné činnosti	ano	ano	ne
Zákaz členství v řídicích nebo kontrolních orgánů podnikatelských subjektů	ano	ano	ne

Hlavní rozdíl v požadavcích pro přijetí a průběhu přijímacího řízení je ve formě poměru. Zatímco u služebního poměru jsou jasně dané podmínky příslušným zákonem, u pracovního poměru je ponechána určitá benevolence v dalším konkretizování požadavků na určité pracovní místo. Zákon o služebním poměru stanovuje předpoklady k přijetí do služebního

poměru, které jsou pro příslušníky bezpečnostních sborů základní a jsou dále rozpracovávány pro potřeby konkrétního bezpečnostního sboru.

9.6 Personální zabezpečení

Pro posouzení, zda je současné personální zabezpečení stanic, oddělení a základen na území ORP Náchod dostatečné, je nutno také uvést, jaké jsou stanoveny minimální počty příslušníků a zaměstnanců pro výkon služby.

Územní odbor Náchod HZS KHK

Minimální požadované stavy u jednotek HZS kraje se odvíjí od počtu výjezdů, ale i z velikosti obce v níž je stanice umístěna. Dle těchto kritérií jsou stanice typově označovány podle vyhlášky č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany. Stanice Náchod s označením C1 musí splňovat minimální počet příslušníků v jedné směně určené k výjezdu v počtu 8 příslušníků. Stanice Jaroměř a Broumov s označením P1 musí splňovat minimální počet příslušníků v jedné směně určené k výjezdu v počtu čtyř příslušníků (Česko, 2001; *Žádost*, 2020).

V současné době na územním odboru Náchod je ve služebním poměru celkem 87 příslušníků k 1. 1. 2020. Nejpočetnější věkovou skupinou je kategorie 41 – 45 let s celkem 19 příslušníky. Naproti tomu nejméně příslušníků je ve věkové kategorii do 25 let s celkem 2 příslušníky. Pokud jde o stavy příslušníků od roku 2015 nedochází k výrazným odchylkám, které by způsobovaly vážné narušení zabezpečení fungování stanic (*Žádost*, 2020).

Poměr vzniku a zániku služebního poměru v letech 2015 – 2019 rovněž nevykazuje závažné výkyvy v odlivu příslušníků, kdy bylo přijato 11 příslušníků a skončilo 10 příslušníků. Průměrná délka služby odchozích příslušníků, kteří podali žádost dle § 42 odst. 1 písm. m) zákona č. 361/2003 Sb., je 25 let (*Žádost*, 2020).

Na rok 2020 je naplánováno doplňování početních stavů na 90 příslušníků dle systematizace služebních míst na územním odboru Náchod. Konkrétně se plánuje naplnit celkem 15 služebních míst pro denní příslušníky, na stanici Náchod celkem 40 služebních míst včetně velitele, na stanici Jaroměř celkem 19 služebních míst včetně velitele a na stanici Broumov celkem 16 služebních míst včetně velitele (*Žádost*, 2020).

Územní obvod Náchod PČR

Obvodní oddělení policie nemá striktně stanoveny minimální ani maximální počty služebních míst, není tedy zřízena vzorová systemizace obvodních oddělení. Znamená to,

že není předpis, který stanovuje, jaká služební místa ani v jakých tarifních třídách a náplní činnosti lze u obvodního oddělení zřídit. Je tedy na každém služebním funkcionáři, aby rozhodl o tom, kolik služebních míst na konkrétním obvodním oddělení bude zřízeno podle bezpečnostní situace, velikosti zabezpečovaného teritoria apod. (*Žádost*, 2020).

V současné době na územních odděleních s působností na území ORP Náchod vykonává službu k 1. 3. 2020 celkem 197 policistů. Nejvíce policistů je na obvodním oddělení Náchod a nejméně policistů na obvodní oddělení Police nad Metují. Nejpočetnější věkovou skupinou je kategorie 40 – 49 let s celkem 70 policisty, naopak nejméně početnou skupinou dle věku je kategorie 60 – 65 let s celkem 6 policisty. Za posledních pět let dochází k neustálému navyšování příslušníků, s výjimkou roku 2017, a tedy nedocházelo k problému nedostatečného personálního zabezpečení obvodních oddělení (*Žádost*, 2020).

Poměr mezi vznikem a zánikem služebního poměru za posledních pět let rovněž vykazuje neustálý nárůst policistů, kdy bylo přijato do služby 74 policistů a skončilo 34 policistů. Průměrná délka služby odchozích policistů, kteří podali žádost dle § 42 odst. 1 písm. m) zákona č. 361/2003 Sb., je 20,5 let (*Žádost*, 2020).

V roce 2020 se předpokládá přijetí přibližně 13 policistů do služebního poměru a přibližně 10 odchozích policistů (*Žádost*, 2020).

ZZS KHK na území ORP Náchod

Minimální personální zabezpečení zdravotnické záchranné služby je stanoveno vyhláškou č. 99/2012 Sb., o požadavcích na minimální personální zabezpečení zdravotních služeb, konkrétně v příloze č. 6 této vyhlášky. Minimální počet zaměstnanců se odvíjí i od počtu a druhu výjezdových skupiny, které jednotlivé základny poskytují. Stanice Broumov poskytuje 1krát rychlou lékařskou pomoc a 1krát rychlou zdravotnickou pomoc. Stanice Jaroměř poskytuje 1krát Rendez – vous a 2krát rychlou zdravotnickou pomoc. Stanice Náchod poskytuje 1krát Rendez – vous a 2krát rychlou zdravotnickou pomoc (Broumov, b. r.; Jaroměř, b. r.; Náchod, b. r.; *Žádost*, 2020). Aby bylo zabezpečeno personální pokrytí těchto výjezdových skupin, je nutné naplnit 15 systemizovaných míst lékařů, 47 systemizovaných míst zdravotnických záchranářů a 17 systemizovaných míst řidičů, celkem je tedy nutno zabezpečit minimálně 79 systemizovaných míst (*Žádost*, 2020).

V současnosti je u těchto tří základen zaměstnáno celkem 76 zaměstnanců. Nejpočetnější věkovou skupinou je kategorie 41 – 50 let, naopak nejméně početnou skupinou zaměstnanců dle věku je kategorie 21 – 30 let. V období posledních pěti let docházelo k navyšování počtu

zaměstnanců s jedinou výjimkou, kterou je rok 2016, kdy došlo ke snížení počtu o dva zaměstnance. Potvrzuje to i poměr mezi vznikem a zánikem pracovního poměru za stejné období. Lze tedy konstatovat, že nedochází k výraznému odlivu zaměstnanců a daří se udržovat stabilizovanou situaci. Průměrná délka pracovního poměru je 11,8 let za období posledních pěti let (*Žádost*, 2020).

V průběhu roku 2020 se očekává odchod celkem 3 zaměstnanců, z toho 2 z důvodu odchodu do starobního důchodu a 1 ze zdravotních důvodů. Taktéž se předpokládá příchod 3 zaměstnanců, aby se zachoval stávající personální stav (*Žádost*, 2020).

Následující tabulka uvádí přehled personálního zabezpečení složek od roku 2015 až do roku 2019 a předpokládaný výhled na rok 2020.

Tabulka 2 – Přehled personálního zabezpečení. (vlastní)

Rok	HZS ČR			PČR			ZZS KHK		
	Služební poměr		Příslušníků celkem	Služební poměr		Policistů celkem	Pracovní poměr		Zaměstnanců celkem
	Vznik	Zánik		Vznik	Zánik		Vznik	Zánik	
2015	0	1	85	8	3	183	3	1	75
2016	5	3	84	12	9	183	1	3	73
2017	2	0	85	14	7	180	2	0	75
2018	1	1	86	23	6	190	1	0	76
2019	3	5	88	17	9	198	1	1	76
Předpoklad na 2020	-	-	90	13	10	197	3	3	76

Personální zabezpečení bezpečnostních složek a složek, které se podílejí na zachování bezpečnosti, je důležitou součástí pro zachování funkčnosti. Je mu tedy věnována náležitá pozornost a otázka jeho zabezpečení je řešena nejenom na úrovni jednotlivých organizací, ale i na národní úrovni, což dokazuje i jeho zakotvení v rámci právních předpisů a interních aktů.

Současná situace personálního zabezpečení na území ORP Náchod se jeví jako dostatečná a za předpokladu, že bude vývoj pokračovat ve stejném trendu jako za posledních pět let, nebude se potýkat s vážnými problémy. S přihlédnutím k průměrnému služebnímu věku a současné věkové skladbě personálu u jednotlivých složek, lze předpokládat během následujících 20 let odchod většího počtu příslušníků HZS ČR a PČR. Nevyhnutelným problémem, v případě, že nebudou přijímáni noví příslušníci nižšího věku, bude stále se zvyšující podíl příslušníků a následný odchod většího počtu příslušníků do starobního důchodu.

Dalším důvodem pro odchod příslušníků může být situace, kdy vzniká příslušníkovi nárok na výsluhový příspěvek dle § 157 zákona č. 361/2003 Sb. Nárok na výsluhový příspěvek vzniká příslušníkovi po 15 letech služby. Výše výsluhového příspěvku se zvyšuje úměrně s délkou služby, kdy nárok na nejvyšší možný výsluhový příspěvek vzniká příslušníkovi zpravidla v době, kdy délka služby činí 33 let (Česko, 2003).

Podobná situace hrozí i v případě ZZS KHK, jelikož nejpočetnější věková skupina během následujících 20 let bude mít nárok na starobní důchod. Ze závěrečné zprávy ZZS KHK 2019 vyplývá, že v případě lékařů je zabezpečení požadovaných systemizovaných míst i formou dohod o provedení práce konané mimo pracovní poměr s externími pracovníky a ostatní potřebné hodiny jsou realizovány formou práce přesčas u kmenových lékařů. Je tedy nedostatek lékařů, ale chybějící úvazky jsou nahrazeny právě těmito dohodami (Seneta, 2020).

Nelze opomíjet i ostatní důvody odchodu personálu. V průběhu roku může skončit poměr ze zdravotních, osobních nebo jakýchkoliv jiných důvodů. Avšak lze předpokládat, že tyto důvody nebudou mít za následek odchod velkého počtu personálu.

Důležitost zabezpečení dostatečného množství sil a prostředků prokázal náhlý výskyt nového onemocnění, které způsobilo světovou pandemii. Následující kapitola se věnuje popisu koronavirové pandemie a opatřením, která byla přijímána na mezinárodní, národní i municipální úrovni.

10 PANDEMIE KORONAVIRU

Situace, která se později rozvinula v celosvětovou pandemii koronaviru, má svůj počátek v polovině prosince roku 2019. Čínská provincie Chu pej se v té době stala epicentrem, ze kterého se začalo epidemicky šířit respirační virové onemocnění. Nejvíce postiženým městem bylo a je Wu chan. Během pouhých tří týdnů od poloviny prosince do začátku ledna se infikovalo více než tři tisíce lidí. Začátkem ledna roku 2020 došlo k identifikaci nového typu viru koronaviru, který nese označení 2019-nCoV. Tento vir vykazuje vysokou shodu s genomem SARS CoV-1, který byl v roce 2002 až 2003 původcem pandemií onemocněním SARS³⁴. Poté došlo k jeho přejmenování na SARS CoV-2 a onemocnění jím způsobené je označováno jako COVID-19 (Sojková, 2020).

Onemocnění se díky celosvětové globalizaci a rušnému cestovnímu ruchu začalo šířit mimo území Číny, nejprve v jejím okolí a následně i na ostatní kontinenty. První případy na evropském kontinentu byly zaznamenány 29. ledna 2020. Následující den Světová zdravotnická organizace vyhlásila celosvětovou zdravotní nouzi. První obětí v Evropě byl čínský turista³⁵, který pocházel z čínské provincie Chu pej (Sojková, 2020; *První oběť koronaviru v Evropě.*, 2020). K masivnímu šíření viru v Evropě pak došlo v italské Lombardii, kdy Itálie byla postupně úplně ochromena (*Koronavirus zavřel severoitalská města.*, 2020). Světová zdravotnická organizace se nejprve bránila označit situaci za pandemii, ale v důsledku dalšího vývoje dne 11. března 2020 ji za pandemii označila. (*Nastala pandemie.*, 2020). Postupně se vir rozšířil do téměř všech států světa. Všechny státy po celém světě se snaží zabránit šíření viru, a tak přijímají přísná i méně přísná opatření proti jeho šíření. Každá země přijala opatření podle svého uvážení a v reakci na situaci uvnitř státu a jeho okolí. Nicméně opatření, která byla přijímána se svým charakterem napříč státy nelišila (Bartyzalová, 2020).

V EU se premiéři a prezidenti jednotlivých členských států snažili opatření koordinovat. Konečné rozhodnutí bylo však vždy samostatné. Velmi přísná opatření přijala Itálie, Španělsko, Rakousko a Lotyšsko. Poměrně přísná opatření zavedla Česká republika, Slovensko, Polsko, Francie, Portugalsko, Belgie, Nizozemsko, Bulharsko, Moldavsko, Norsko, Albánie, Severní Makedonie a Kosovo. Volnější opatření zvolilo Německo, Maďarsko, Rumunskou, Ukrajinu, Velká Británie, Švédsko, Finsko, Estonsko, Island a Řecko. Velmi mírná opatření až žádná opatření pak přijalo Bělorusko,

³⁴ Infekce se rozšířila do 29 zemí světa. Onemocnělo 8 422 osob a zemřelo 916 osob.

³⁵ Zemřel ve Francii.

Bosna a Hercegovina. S vývojem situace došlo u Německa, Maďarska a Velké Británie k přehodnocení postoje k přijatým opatřením a razantnímu zpřísnění opatření proti šíření koronaviru (Bartyzalová, 2020).

Společným znakem mnoha států je přijetí nouzového stavu, uzavření státních hranic, nařízení povinné karantény po příjezdu ze zahraničí, povinné nošení roušek nebo uzavření vzdělávacích zařízení (Bartyzalová, 2020).

Česká republika

První případy nákazy na území ČR se vyskytly 1. března 2020. U třech osob³⁶ byl proveden test na onemocnění COVID-19 s pozitivním výsledkem. Již v době před prvními případy nákaz v ČR, se ministerstvo zdravotnictví a Bezpečnostní rada státu zabývala ochrannými opatřeními. Jedním z prvních opatření bylo povinnost informovat posádky letů přistávajících na Letišti Václava Havla v Praze v minimálním rozsahu letáku Státního zdravotního ústavu „*Co dělat, pokud cestujete z oblastí nákazy novým koronavirem a objeví se u vás teplota, kašel nebo dušnost?*“ (V České republice jsou první tři potvrzené případy nákazy koronavirem, 2020; Ministerstvo zdravotnictví nařídilo Letišti Praha ochranné opatření, 2020).

Následující den po prokázání prvních případů nákazy zasedala Bezpečnostní rada státu (dále jen „BSR“). Na návrh BRS vydalo ministerstvo zdravotnictví mimořádná opatření, kdy od 5 března zrušila přímé lety z Korejské republiky a z letišť na území italských regionů Emilia-Romagna, Piemont, Lombardie a Benátska na všechna letiště na území ČR (Štěpanyová, 2020).

S ohledem na vývoj situace šíření onemocnění v sousedních státech a předpokladu významného šíření onemocnění na území ČR, bylo ode dne 4. března 2020 zakázáno prodávat všechny osobní ochranné prostředky třídy FFP3 s výjimkou poskytovatelům zdravotních služeb, poskytovatelům sociálních služeb, orgánům ochrany veřejného zdraví, složkám IZS a dalším orgánům státní správy (Mimořádné opatření, 2020a).

Rovněž bylo zakázáno vyvážet z území ČR všechny přípravky osobní hygieny určené na dezinfekci rukou s odůvodněním nepříznivého vývoje situace v Evropě a zajistit tak dostatek klíčových přípravků osobní hygieny na území ČR pro zamezení šíření tohoto onemocnění. Dále byl vydán zákaz návštěv u poskytovatelů zdravotních služeb lůžkové péče

³⁶ Muž pobývající na univerzitě v Itálii. Studentka americké národnosti z italského Milána, která byla v ČR jako turista. Muž, který se vrátil s rodinou z lyžařského pobytu z Itálie.

a zařízení sociálních služeb, zákaz všech hromadných akcí s účastí více než 100 osob, zákaz osobní účasti na výuce na základních, středních, vysokých i vyšších odborných školách a nařízení povinné čtrnáctidenní karantény po překročení státní hranice ČR (*Mimořádné opatření, 2020b; Vývoj událostí v čase, 2020*).

Dne 12. března 2020 byl usnesením vlády ČR č. 194 v souladu se zákonem č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti ČR vyhlášen nouzový stav od 14:00 na dobu 30 dnů pro celé území ČR. V té době bylo na území ČR 116 osob s prokázaným onemocněním COVID-19 (Česko, 2020b; *COVID-19, 2020*).

V návaznosti na usnesení vlády o vyhlášení nouzového stavu bylo vydáno usnesení vlády, kterým se zakázal vstup a vycestování z území ČR poprvé od roku 1989. Aby toto nařízení bylo plně dodržováno vláda rozhodla o povolání vojáků v činné službě a příslušníků Celní správy ČR k plnění úkolů PČR v souvislosti s epidemií viru SARS-CoV-2. Toto nařízení povolalo nejvýše 2096 vojáků v činné službě a 432 příslušníků Celní správy ČR. O určení vojáků v činné službě včetně techniky a výzbroje bylo uloženo ministru obrany a rovněž ministryni financí o určení příslušníků Celní správy ČR (Česko, 2020a; *Usnesení vlády České republiky, 2020*).

Během nouzového stavu platila následující vybraná opatření.

- Zákaz vstupu na území ČR pro všechny cizince přicházející z rizikových oblastí
- Zastavení příjmu žádostí o víza a přechodné a trvalé pobyty
- Překročit mohou pouze osoby, které prokáží, že jsou zaměstnání ve vzdálenosti do 100 km vzdušnou čarou od státní hranice
- Povinnost čtrnáctidenní karantény pro všechny osoby přijíždějící z rizikových zemí
- Zákaz konání veřejných, kulturních, sportovních a jiných akcí s účastí nad 30 osob
- Zákaz přítomnosti veřejnosti v provozovnách vybraných služeb
- Zákaz maloobchodních prodeje a prodeje služeb v provozovnách s taxativně vymezenými výjimkami
- Vyhrazená prodejní doba pro seniory na nákup potravin
- Zákaz osobní přítomnosti žáků výuky na základních, středních a vyšším odborném vzdělávání ve školách a školských zařízeních

- Zákaz osobní přítomnosti dětí, žáků a studentů v zájmovém vzdělávání
- Zákaz návštěv obviněných ve vazebních věznicích, odsouzených ve výkonu trestu ve věznicích a chovanců v ústavech pro výkon zabezpečovací detence

Vláda schválila také novelu, která pro účely trestního zákoníku stanovuje, co se považuje za nakažlivé lidské nemoci, nakažlivé nemoci zvířat, nakažlivé nemoci rostlin a škůdce užitkových rostlin. Tato novela přidala koronavirus SARS-Cov-2 na seznam nakažlivých lidských nemocí a tím se úmyslné šíření nového koronaviru stalo trestným činem. V době nouzového stavu se také razantně zvyšují sazby trestů za spáchání trestného činu (*Vývoj událostí v čase, 2020; Souhrn všech platných opatření na území ČR během nouzového stavu, 2020*).

Opatření zákazu pobytu a pohybu mimo bydliště bez ochranných prostředků dýchacích cest, které platilo od 19. března, se bezprostředně dotklo každé osoby žijící v ČR. V tuto dobu stále platil zákaz prodeje ochranných prostředků ústa a nosu a v celé ČR nebyl dostatek prostředků pro uspokojení potřeb obyvatelstva. Každý byl nucen vyřešit situaci po svém. Strhla se vlna solidarity a každý, kdo byl ochotný a schopný pustil se do šití roušek, které v mnoha případech bezplatně rozdával ostatním (*Vláda zavedla povinnosti nosit ochranné prostředky, 2020*).

Nedostatek ochranných a zdravotnických pomůcek zaznamenalo i zdravotnictví. Zdravotnický personál je v bezprostředním kontaktu s nakaženými a je tedy nutnost dodržovat alespoň minimální bezpečnostní opatření. Zajištění ochranných prostředků pro zdravotnictví se stalo jednou z hlavních činností zřízeného Ústředního krizového štábu. S ohledem na to, že tuzemští dodavatelé zdravotnických ochranných prostředků nebyly schopni zabezpečit dostatečné množství ochranných pomůcek a jejich malých zásob ve skladech státních hmotných rezerv³⁷, bylo nutné ochranné prostředky zabezpečit formou nákupu ze zahraničí. Dodávky se nakonec podařilo zajistit leteckými mosty z Číny. Letadla dovážela zakoupený materiál několikrát týdně. Poslední letadlo s ochrannými prostředky přistálo na pražském letišti 3. května 2020. Ministr vnitra Jan Hamáček po posledním jednání 11. června 2020 shrnul důležitost Ústředního krizového štábu následujícími slovy „*Ústřední krizový štáb opět ukázal svou opodstatněnost. Splnil všech 60 uložených úkolů, koordinoval nákupy a distribuci ochranných pomůcek, vytvářel návrhy řešení pro vládu*

³⁷ Na začátku nouzového stavu celkem 10 tisíc kusů respirátorů.

a intenzivně spolupracoval s kraji i s jednotlivými hejtmany“ (Dlubalová, 2020; Zásoby na případnou další pandemii., 2020).

Po zvážení aktuální situace v ČR se souhlasem Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR byl nouzový stav prodloužen do 17. května 2020³⁸. Veškerá přijatá opatření přijatá v souvislosti s nouzovým stavem zůstala v platnosti (Česko, 2020c).

Dne 20. dubna 2020 došlo k prvnímu rozvolňování opatření, které postupně pokračuje. Za uplynulé období bylo vydáno spoustu informačních materiálů, které jsou dostupné na webových stránkách pod záštitou ministerstva zdravotnictví. Informační materiály byly doručovány i do schránek občanů. V rozhlasových a televizních prostředcích, rovněž informační videa a nahrávky. Vznikla Chytrá karanténa což je systém, který povede k včasnému zachycení, testování onemocnění COVID-19 a izolaci v karanténě, co největšího počtu potenciálně nakažených osob. Dále vznikla mobilní aplikace eRouška, která pomáhá hygienikům snadněji, efektivněji a rychleji dohledávat lidi, kteří přišli do styku s nakažením, a tak je u nich vysoké riziko nákazy. V souvislosti s vycestováním a vstupem na území ČR vznikl tzv. Semafor³⁹, který zjednodušuje přehled o tom, zda se musí po návratu ze zahraničí předkládat negativní test a absolvovat karanténu (*Chytrá karanténa, 2020; Aplikace eRouška, 2020; Informace k cestám do zahraničí, 2020; Archiv uvolňování opatření, 2020*).

ORP Náchod

Nákaza novým onemocněním koronaviru se postupně dostala na území správního obvodu ORP Náchod. Vzhledem k tomu, že část správního obvodu tvoří státní hranice s Polskou republikou a v Náchodě byl jeden ze dvou otevřených hraničních přechodů v Královéhradeckém kraji, kde bylo možné překročit státní hranice pro nákladní dopravu, se začali tvořit mnohakilometrové kolony kamionů. Důvod proč se tvořili tak dlouhé kolony, byly kontroly⁴⁰ na hraničním přechodě, které prováděli příslušníci polské armády. Každá kontrola trvala v průměru 10 minut, což začalo výrazně zhoršovat situaci. Bylo nutné vyřešit nepříznivou situaci řidičů kamionů, kteří v koloně byly nuceni strávit několik desítek hodin. Bylo tedy zajištěno rozmístění mobilních toalet a odpadkových košů podél hlavní silnice

³⁸ Usnesení vlády České republiky ze dne 30. dubna 2020 č. 485 o prodloužení nouzového stavu v souvislosti s epidemií viru SARS CoV-2

³⁹ Rozdělení zemí do tří kategorií na stát s nízkým rizikem nákazy (zelená barva), stát se středním rizikem nákazy (oranžová barva) a stát s vysokým rizikem nákazy (červená barva).

⁴⁰ Kontrola zahrnovala měření teploty, vyplnění formuláře a kontrolu nákladu.

v Náchodě vedoucí k hraničnímu přechodu a dobrovolníci roznášeli řidičům potravinové balíčky s pitím (*Na trase Vysokov-státní hranice*, 2020; *Pečujeme i o řidiče kamionů*, 2020).

Pro příslušníky a dobrovolníky pracující na hraničním přechodu bylo posláno i mnoho darů. Jedním z nich byl dar od polské ambasády. Polská ambasáda zaslala do Náchoda 11 palet zboží⁴¹ jako poděkování za veškerou pomoc a konstruktivní řešení ohledně nouzové situace na polsko-českých hranicích. Vše bylo rozděleno mezi příslušníky Armády ČR, PČR a HZS KHK, dobrovolné hasiče, zdravotníky ZZS KHK, celníky, strážníky Městské policie Náchod a dobrovolníky. Další dary pak přišli od Města Náchod, které darovalo vojákům 400 kusů respirátorů typu FFP1, firma Batist Medical⁴² z Červeného Kostelce darovala 100 kusů respirátorů FFP1 pro vojáky, 250 ks nanoroušek pro příslušníky Celní správy a 300 kusů nanoroušek pro policisty (*Mimořádný dar polské ambasády do Náchoda*, 2020; *Město Náchod ve spolupráci s firmou BASTIST MEDICAL*, 2020).

V období nouzového stavu zasedal krizový štáb HZS KHK a krizový štáb ZZS KHK. Krizové štáby řešily především aplikaci krizových opatření stanovených vládou. Krizový štáb HZS KHK projednával soubor opatření pro případ nákazy některé ze stanic a nutnost podstoupení karantény při prokázání nákazy u některého z příslušníků nebo občanských zaměstnanců HZS KHK, vybavení osobními ochrannými prostředky a doporučení pro zřizovatele jednotek sboru dobrovolných hasičů, aby byla udržena akceschopnost těchto jednotek (Götzová, 2020d).

PČR v době nouzového stavu navíc zajišťovala činnosti v souvislosti se znovuoobnověním kontrol na státních hranicích, kontrolu dodržování karanténních opatření a dohled nad dodržováním omezení v souvislosti s nouzovým stavem. Navíc musela řešit případ šíření poplašné zprávy o údajném úmyslu uzavření několika obcí na Náchodsku (Moravčík, 2020a; Moravčík, 2020b; Prachařová, 2020a; Prachařová, 2020b).

Nutné bylo zavedení i některých opatření při výkonu služby, aby byla zajištěna bezpečnost osob ve výkonu služby a zamezení šíření onemocnění. Bylo například zavedeno nošení ochranných osobních pomůcek, zrušení úředních hodin, omezení kontaktu na podatelkách a pracovištích prevence pouze na telefonický kontakt nebo kontakt prostřednictvím elektronické pošty, zakázání návštěv, služby omezeny na minimální početní stavy, upravení

⁴¹ Balená voda, energetické nápoje a cukrovinky

⁴² Firma se zabývá výrobou zdravotnického materiálu, dezinfekcí a ochranných osobních prostředků.

podmínek pro výjezd nebo zavedení směnného režimu služeb pro výkon stálé služby a mnoho dalších opatření (Prachařová, 2020a; Götzová, 2020a).

Několikrát během nouzového stavu zasedal krizový štáb města Náchod, kde se projednávala aktuální situace a opatření proti šíření nemoci. Zasedání se na radnici zúčastnilo vedení města, zástupci PČR, HZS KHK a jednotky Sboru dobrovolných hasičů Náchod a členové stálé pracovní skupiny krizového štábu. Na zasedání byl pozván velitel Městské policie Náchod, zástupci společnosti Innogy – náchodské teplárny, vedoucí odboru školství a vedoucí odboru sociálních věcí, ředitel Technických služeb Náchod, ředitelka Sportovních zařízení města Náchoda a zástupce společnosti CDS Náchod (*V Náchodě zasedl krizový štáb*, 2020).

Během nouzového stavu prostory sportovního areálu v Náchodě posloužily jako dekontaminační stanoviště. Zde se prováděla dekontaminace osob, vozidel dopravní zdravotní služby, státní i městské policie, Armády ČR a ZZS KHK. Dekontaminaci prováděla na požádání jednotka stanice Náchod HZS KHK. Dekontaminační místo bylo vybaveno prostředky pro dekontaminaci, vhodným prostorem pro svlečení ochranných oděvů a sprchami. Jeho činnost byla ukončena ke konci měsíce května (Götzová, 2020b; Götzová, 2020c; Götzová, 2020e).

Došlo také k nákaze zaměstnanců společnosti VaK Náchod, kdy museli všichni podstoupit povinnou karanténu. Přesto nedošlo k narušení dodávek vody touto společností. Byly zrušeny linkové autobusové spoje do Polska. V Náchodě a Hronově byly zřízeny rouškomaty, kde si občané mohli zakoupit roušky a dezinfekční gely (*Město Náchod nabízí ode dneška pro občany ROUŠKOMATY*, 2020; *Účinnost opatření závisí na odpovědnosti každého z nás*, 2020; *Zrušení autobusového spojení do Polska*, 2020).

Všechny obce (až na výjimky) se snažily informovat své občany prostřednictvím svých webových stránek a místních zpravodajů, informovat o opatřeních přijatých vládou a sdílely informační letáky, které vydalo ministerstvo zdravotnictví. Některé obce nabídly svým občanům i možnost zapojit se do dobrovolnických činností a zavedla sdílení informací prostřednictvím sms zpráv a mobilních aplikací. Mobilní aplikace pomáhají starostům okamžitě informovat občany o dění v jejich obci. Jedná se o mobilní aplikaci Mobilní Rozhlas, mobilní aplikaci V OBRAZE a SMS InfoKanál, do těchto aplikací se může každý občan dobrovolně zaregistrovat a vybrat si charakter informací, které mu budou zasílány.

Aktuální situace jednoznačně prokázala, že ochrana zdraví a personální zabezpečení složek IZS, ale nejen jich, je důležitým faktorem k zvládnutí MU bez ohledu na její charakter. Důkazem toho jsou i slova ministra vnitra Jana Hamáčka, který označil za klíčovou roli práci odvedenou hasiči a policisty a zároveň jim poděkoval „*Hasiči i policisté odvedli obrovský kus práce, jejich nasazení nejen při distribuci nebo ochraně hranic bylo enormní. Nesmíme ale zapomínat ani na zaměstnance České pošty, kteří svou roli také zvládli*“ (Dlupalová, 2020). Členům svých sborů poděkoval také generální ředitel HZS ČR genpor. Drahošlav Ryba a policejní prezident brig. Gen. Jan Švejdar (Dlupalová, 2020).

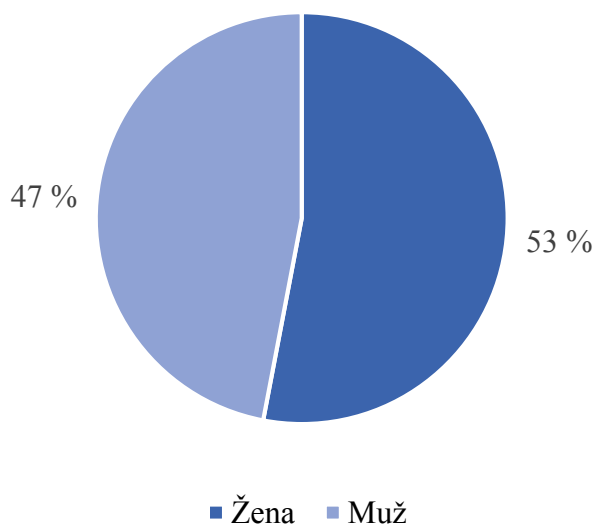
11 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ

Dotazníkové šetření je zvoleno jako prostředek pro zjištění vnímání současné personální situace v základních složkách IZS ve správním obvodu ORP Náchod a zjištění možného potenciálu získání dotazovaných pro práci u některé ze základních složek IZS. Dotazník byl vytvořen prostřednictvím webových stránek www.survio.com. Obsah a forma dotazníku byla vytvořena tak, aby respondenti odpovídali na jasné, srozumitelné otázky. Dotazník obsahuje celkem 17 otázek. Otázky jsou převážně formou uzavřených otázek a jedna otázka otevřená.

Dotazník se skládal ze tří částí, v první části se zjišťovaly obecné informace o respondentovi a jeho znalosti v oblasti bezpečnosti (otázky 1 až 5). Druhá část dotazníku zjišťovala, zda přišel do kontaktu se základními složkami IZS (otázky 6 až 9). Třetí část dotazníku byla věnována osobnímu pohledu na současné personální zabezpečení a zájmu respondenta o práci pro jednu ze základních složek IZS (otázka 10 až 17).

Dotazník byl vytvořen 6. července 2020 a vygenerovaný odkaz byl elektronickou formou odeslán respondentům. Cílovou skupinu tvořili občané starší 18 let, kteří trvale žijí ve správním obvodu ORP Náchod. Toto bylo uvedeno v úvodní části dotazníku společně se seznamem obcí, které do správního obvodu spadají. Dotazníkového šetření se zúčastnilo celkem 100 respondentů.

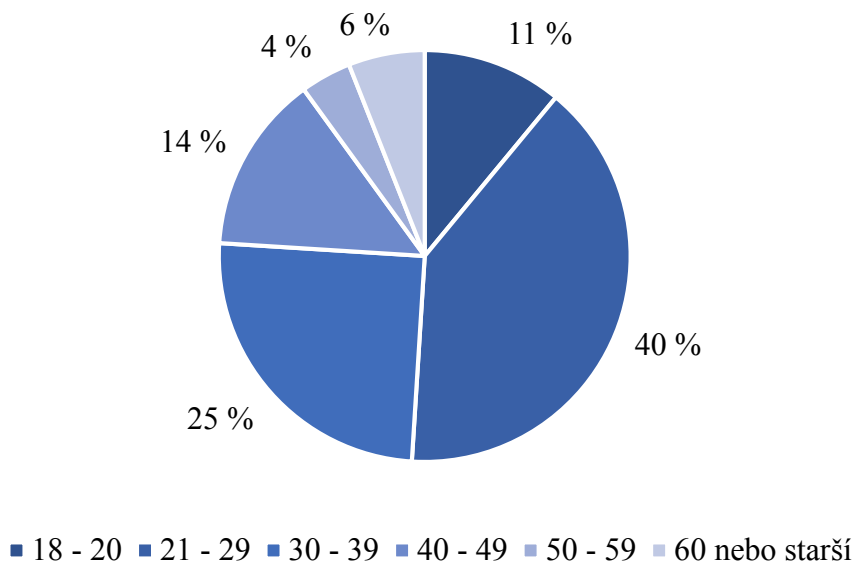
1. Jste žena nebo muž?

Graf 1 – Pohlaví. (vlastní)

Dotazník vyplnili z 53 % ženy a z 47 % muži.

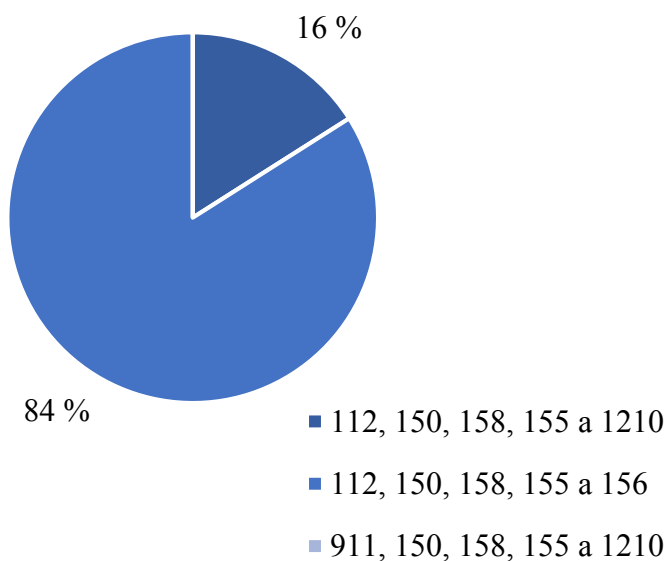
2. Která z níže uvedených kategorií zahrnuje Váš věk?

Graf 2 – Věkové kategorie. (vlastní)

Nejpočetnější věkovou skupinou byla se 40 % kategorie 21 – 29 let. Další početnou skupinou respondentů byla kategorie 30 – 39 let, následována kategorií 40 – 49 let, kategorií 18 – 20 let, kategorií 60 nebo starší a nejméně početnou skupinou respondentů je z řad kategorie 50 – 59 let. Dotazník byl tedy vyplněn převážně respondenty ve věku do 40 let.

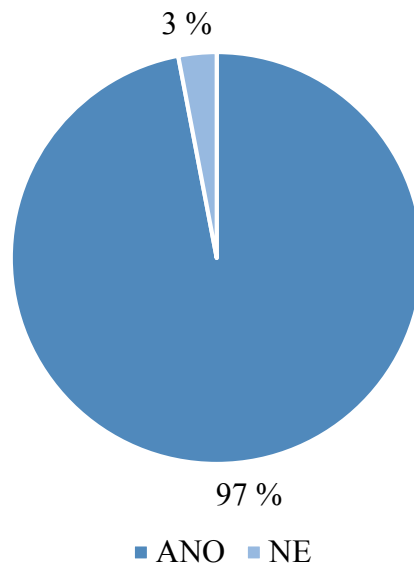
3. Čísla tísňového volání jsou?

Graf 3 – Čísla tísňového volání. (vlastní)

Třetí otázka zjišťovala, zda respondenti znají čísla tísňového volání. Většina respondentů odpověděla na tuto otázku správně, pouze 16 % dotázaných odpovědělo nesprávně.

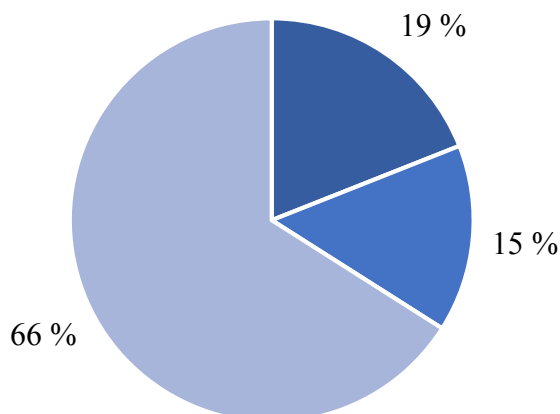
4. Je základní povinností státu ochrana životů, zdraví a majetkových hodnot?

Graf 4 – Základní povinnost státu. (vlastní)

Pouze 3 % respondentů se mylně domnívají, že ochrana životů, zdraví a majetkových hodnot není jedna ze základních povinností státu.

5. Základní složky Integrovaného záchranného systému jsou?

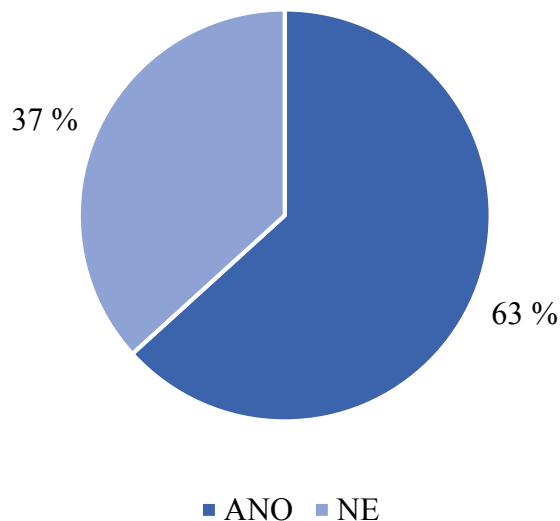

- Hasičský záchranný sbor České republiky, Policie České republiky, poskytovatelé zdravotnické záchranné služby, obecní policie
- Hasičský záchranný sbor České republiky, Policie České republiky, poskytovatelé zdravotnické záchranné služby, Armáda České republiky
- Hasičský záchranný sbor České republiky, jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany, poskytovatelé zdravotnické záchranné služby, Policie České republiky

Graf 5 – IZS. (vlastní)

I přes to, že se často v médiích hovoří o základních složkách IZS, stále 34 % respondentů považuje za jednu ze základních složek IZS obecní policii nebo Armádu České republiky.

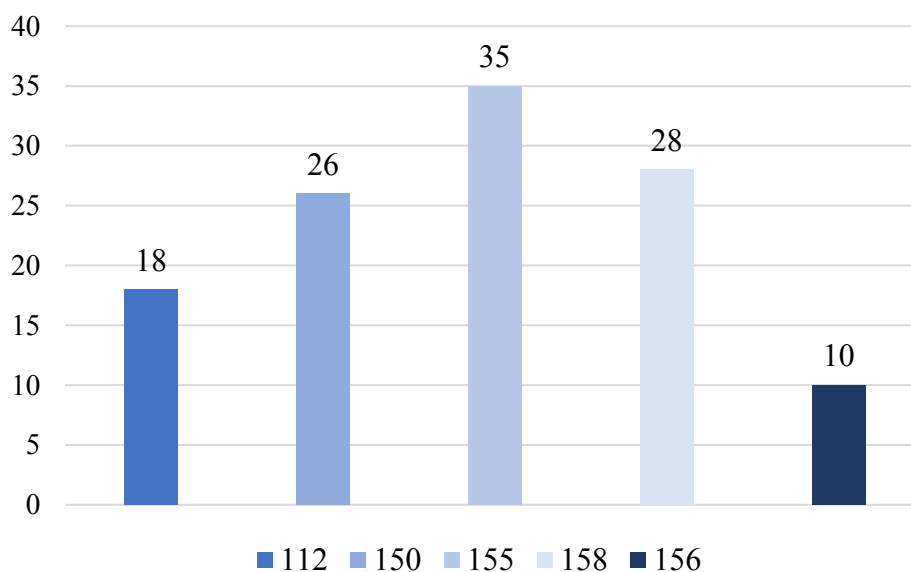
6. Volal(a) jste někdy na čísla tísňového volání?

Graf 6 – Volání. (vlastní)

Nadpoloviční většina všech respondentů alespoň jednou volala na jedno z čísel tísňového volání.

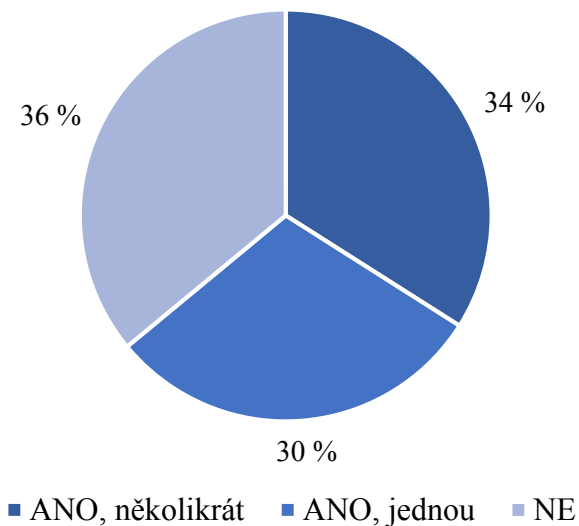
7. V případě, že jste odpověděl(a) na otázku č. 6 ANO, na které číslo tísňového volání jste volal(a)?

Graf 7 – Využitá čísla tísňového volání. (vlastní)

Nejčastěji byla využita tísňová linka 155 a nejméně často pak tísňová linka 156.

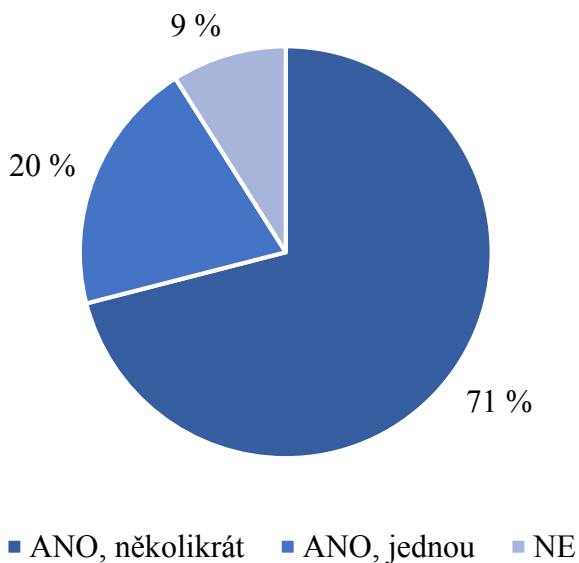
8. Potřeboval(a) jste někdy pomoc od Hasičského záchranného sboru ČR, Policie ČR nebo Zdravotnické záchranné služby? (např. dopravní nehoda, požár, úraz)

Graf 8 – Pomoc od složek. (vlastní)

Celkem 64 % respondentů potřebovalo alespoň jednou pomoc od jedné ze složek.

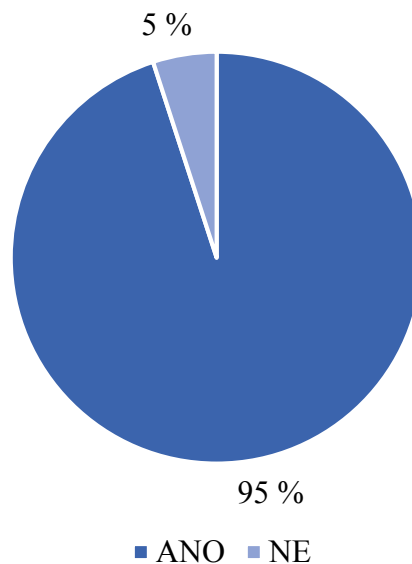
9. Byl(a) jste někdy svědkem u zásahu Hasičského záchranného sboru ČR, Policie ČR nebo Zdravotnické záchranné služby? (Viděli jste činnost u zásahu.)

Graf 9 – Svědek u zásahu. (vlastní)

Téměř všichni respondenti byli svědky u zásahu jedné ze složek, a tudíž mohli vidět a zhodnotit náročnost vykonávaných činností těchto složek na místě zásahu.

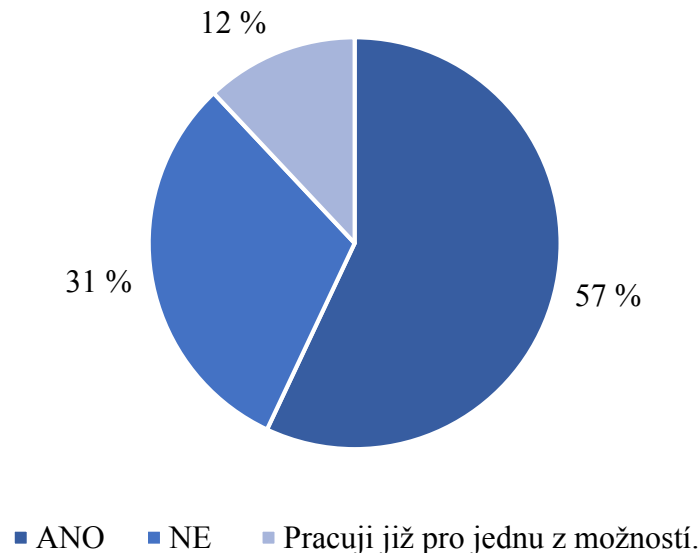
10. Znáte někoho ze svého okolí, kdo pracuje u Hasičského záchranného sboru ČR, Policie ČR nebo Zdravotnické záchranné služby?

Graf 10 – Známost. (vlastní)

Desátá otázka se zaměřila na to, zda respondenti znají někoho, kdo pracuje pro jednu ze složek IZS. Ti pak mohou na základě rozhovoru se členem jedné ze složek nahlédnout „za oponu“ jimi vykonávané práce a utvořit si tak vlastní názor.

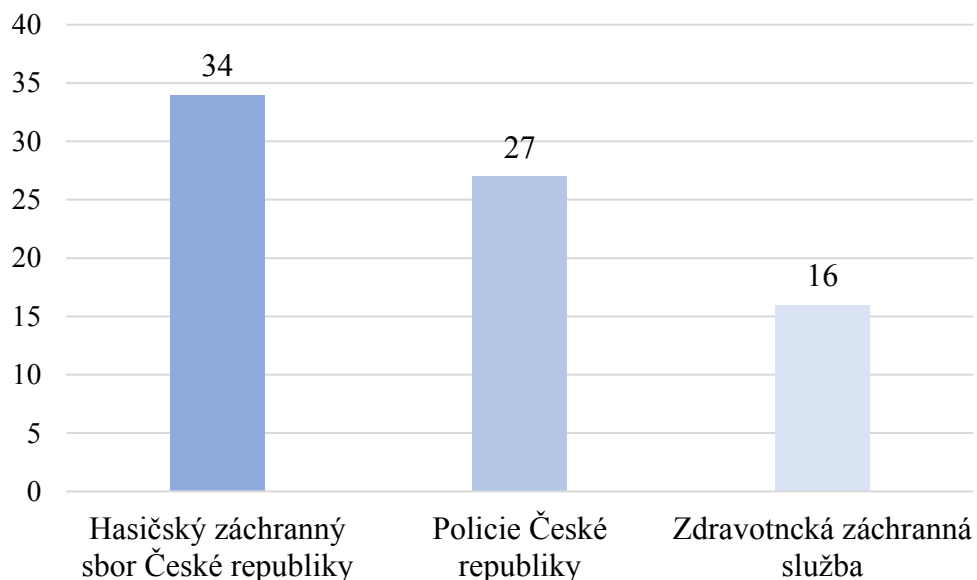
11. Uvažoval(a) jste někdy o práci pro Hasičský záchranný sbor ČR, Policii ČR nebo Zdravotnickou záchrannou službu?

Graf 11 – Uvažování o práci. (vlastní)

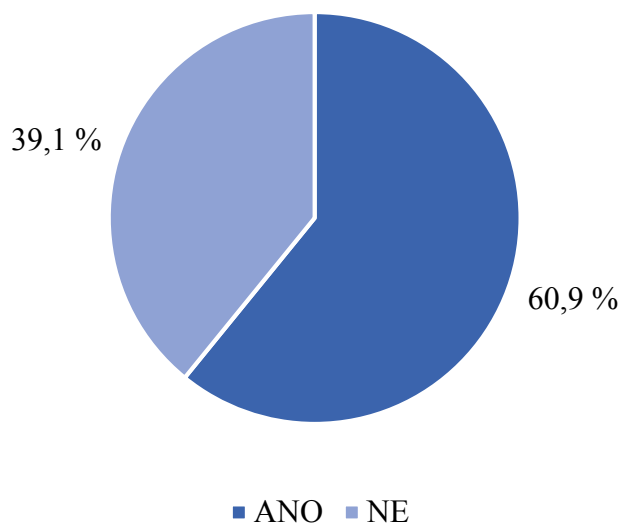
Celkem 57 % respondentů někdy uvažovalo o práci pro jednu ze složek, 12 % respondentů již pro jednu pracuje a 31 % respondentů nikdy o takové práci neuvažovalo.

12. V případě, že jste na otázku č. 11 odpověděl(a) ANO, u které složky?

Graf 12 – Zájem o složku. (vlastní)

Dvanáctá otázka zjišťovala, u které ze složek pak respondenti, kteří odpověděli ANO, měli zájem o práci. Nejvíce respondentů by mělo zájem o práci pro HZS ČR, poté pro PČR a nejméně pro ZZS. U této otázky mohli respondenti zvolit více možností.

13. Měl(a) byste stále zájem o tuto práci?

Graf 13 – Stálý zájem o práci. (vlastní)

V případě, že by byla možnost ucházet se o volné místo, 60,9 % dotázaných by stále mělo zájem o toto místo se ucházet.

14. V případě, že jste na otázku č. 11 odpověděl(a) NE, mělo to nějaký důvod?

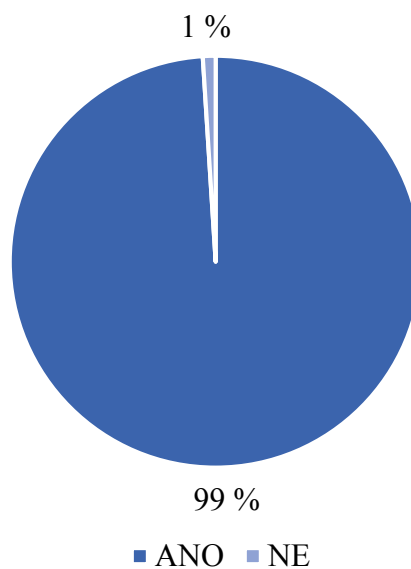
Odpovědi na tuto otázku

- Vyhledávám méně stresující práci.
- Nevím
- Fyzická kondice, psychická odolnost.
- Důchod (3krát)
- Nikdy mě tato oblast nelákala.
- Mám jinou práci ve zdravotnictví, která mě baví. (2krát)
- Zvyšující se administrativa. (2krát)
- Vyhovuje mi moje současná práce. (2krát)
- Stát nevytváří příznivé podmínky. (2krát)
- Asi bych to nedokázal.
- Ne (3krát)

- Nesnesu pohled na krev, nejsem typ pro práci s lidmi.
- Mám lepší práci.
- Pracuji ve zdravotnictví, ale v jiném oboru.
- Žádný
- Nepovažuji se za psychicky odolného jedince.

Čtrnáctá otázka zjišťovala důvody, proč by o práci u jedné ze složek respondenti neměli zájem. Jednalo se o otevřenou otázku, ve které se respondenti mohli slovně vyjádřit. V převážné většině šlo o osobní důvody. Některé respondenty odradily podmínky, které vytváří stát a neustále se zvyšující administrativa.

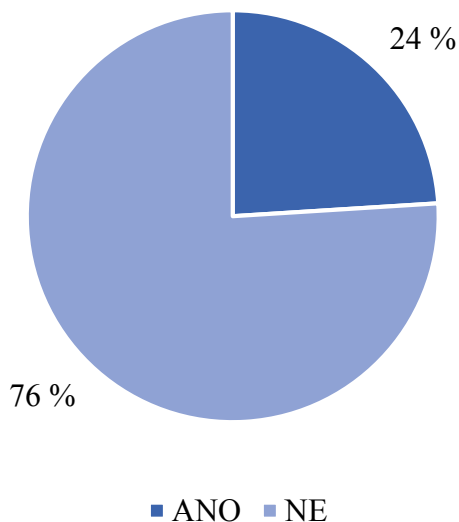
15. Považujete práci příslušníků a zaměstnanců Hasičského záchranného sboru ČR, Policie ČR nebo Zdravotnické záchranné služby za důležitou?

Graf 14 – Názor o důležitosti. (vlastní)

Všichni respondenti, až na jednoho, považují práci příslušníků a zaměstnanců základních složek IZS za důležitou.

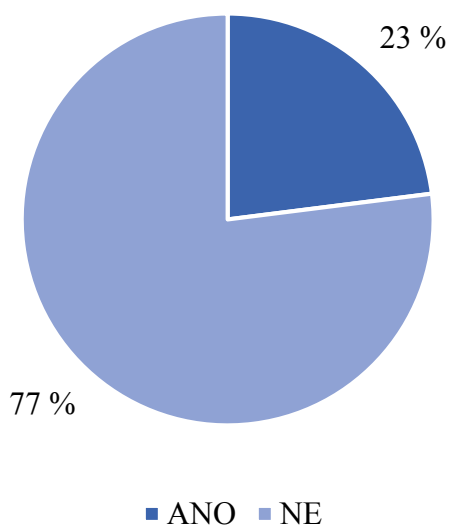
16. Považujete za dostatečný současný počet příslušníků a zaměstnanců Hasičského záchranného sboru ČR, Policie ČR a Zdravotnické záchranné služby?

Graf 15 – Názor o současném početním stavu. (vlastní)

Šestnáctá otázka zjišťovala osobní názor respondentů na současný počet příslušníků. Celkem 76 % dotázaných vyjádřilo názor, že současný počet příslušníků a zaměstnanců není dostatečný.

17. Považujete za dostatečné současné finanční ohodnocení příslušníků a zaměstnanců Hasičského záchranného sboru ČR, Policie ČR nebo Zdravotnické záchranné služby?

Graf 16 – Názor o finančním ohodnocení. (vlastní)

Sedmnáctá otázka zkoumala osobní názor dotazovaných na finanční ohodnocení příslušníků a zaměstnanců základních složek IZS. V tomto případě se také většina (77 %) respondentů shodla na tom, že současné finanční ohodnocení příslušníků a zaměstnanců není dostatečné.

Výsledky dotazníkového šetření

Dotazníkové šetření ukázalo, že respondenti, kteří byli ochotni dotazník vyplnit, mají základní vědomosti v oblasti bezpečnosti. Dále 2/3 respondentů má zkušenosti s voláním na jednu z tísňových linek, potřebovali pomoc nebo byli svědky u zásahu jedné ze složek IZS a znají někoho ze svého okolí kdo pracuje v prostředí IZS. Na základě toho lze konstatovat, že mohou objektivně ohodnotit práci a význam vykonávaných činností. Dotazník dále ukázal, že 2/3 respondentů považují za neadekvátní současné finanční ohodnocení příslušníků a zaměstnanců složek IZS. Toto může být také jedním z důvodů, proč by o takovou práci neměli zájem. Dalšími důvody, proč by o takovou práci neměli zájem (mimo osobních důvodů) respondenti uvedli zvyšující se administrativu a vytváření nepříznivých podmínek ze strany státu.

Respondenti nepovažují za dostatečné současné personální zabezpečení složek IZS. Dotazník též prokázal, že je zde určitý potencial osob, které by měli o práci pro jednu ze složek IZS stále zájem. Jednotlivé složky systému mají svou personální politiku a průběžně doplňují své stavy.

12 NÁVRHY NA ZLEPŠENÍ STÁVAJÍCÍHO STAVU

Na základě provedené analýzy zvolené problematiky, lze navrhnout opatření k zlepšení současného stavu. Jedná se čistě o vlastní návrhy.

Pokračování v současném trendu

Činnosti v oblasti krizového řízení a ochrany obyvatelstva na úrovni městského úřadu v Náchodě jsou zajišťovány na požadované úrovni, jak pro samotnou obec, tak celý správní obvod ORP Náchod. Jelikož se jedná o poměrně velké správní území a rozsáhlou agendu, je na místě zvážit vytvoření plného pracovního úvazku místo současného polovičního úvazku na úseku krizového řízení.

Cílení na mladší věkovou kategorii

S ohledem na neustále se zvyšující věk příslušníků a zaměstnanců složek IZS, je třeba oslovit mladší věkové kategorie. Jelikož jsou v současné době stále více populární sociální sítě, je zde potenciál pro oslovení velkého počtu osob, které by mohly projevit zájem o pracovní příležitosti. Intenzivním sdílením nabídky konkrétních volných pracovních míst na sociálních sítích se tato informace dostane k velkému počtu potenciálních zájemců z mladších věkových kategorií a současně ke zvýšení možnosti skutečně kvalitního výběru uchazečů.

Využívání sociálních sítí

Jak již bylo uvedeno výše, sociální sítě mohou oslovit velkou masu osob. Sociální sítě by se tak daly využít pro velké množství sdílení různých informací. To by pak mohlo mít za následek větší povědomí o různorodosti prováděných činností a rychlého informování o MU. Což by následně mohlo vést k zvýšení prestiže základních složek IZS.

Neustálý kontakt s veřejností

Významnou roli pro získávání nových příslušníků a zaměstnanců může hrát i kontakt s veřejností a propagace dobré práce. Udržování kontaktu s veřejností může probíhat různými formami. Jednou z forem je pořádání již dobře fungujících otevřených dnů nebo dnů se složkami IZS. V Královéhradeckém kraji je to pak akce Bezpečné nábřeží a Den složek IZS v Náchodě. Další formou kontaktu s veřejností mohou být různé besedy nebo praktické ukázky zaměřené pro žáky středních škol. Tím by došlo k oslovení především mladých lidí, kteří se v průběhu dalšího studia mohou zaměřit na oblast bezpečnosti.

Zvýšení platového ohodnocení

Jedním z důvodů nezájmu může být stávající platové ohodnocení příslušníků bezpečnostních sborů. Zvýšení platového ohodnocení příslušníků by mohlo přilákat vyšší počet osob jakéhokoliv věku. Jelikož zvyšování platového ohodnocení příslušníků závisí na politicko-ekonomických rozhodnutích řídicích centrálních orgánů, nelze navýšit platové ohodnocení pouze na municipální úrovni, ale pouze celostátně.

ZÁVĚR

Cílem diplomové práce bylo analyzovat připravenost k ochraně obyvatelstva na území správního obvodu ORP Náchod. Závěrem je tedy možno konstatovat, že připravenosti území je věnována náležitá pozornost. Na úrovni městského úřadu v Náchodě je vše plněno podle předepsaných norem. Je prováděno plánování a zpracovávání potřebné dokumentace ve všech aspektech v pořádku.

Oblast personálního zabezpečení základních složek IZS na území SO ORP Náchod splňuje podmínky na minimální požadované personální zabezpečení všech složek. Avšak v průběhu cca 20 let by mohlo dojít k odchodu většího počtu příslušníků HZS ČR a PČR. Hrozí také situace neustále se zvyšujícího podílu příslušníků a zaměstnanců vyššího věku. Podobná situace může nastat i v případě ZZS KHK.

Bylo provedeno dotazníkové šetření pro občany trvale žijící na území ORP Náchod. Dotazníkové šetření ukázalo, že občané mají alespoň základní vědomosti v oblasti bezpečnosti. Dále ukázalo, že 2/3 dotazovaných mají nějakou zkušenost s voláním na linky tísňového volání a potřebovali pomoc od jedné ze základních složek IZS nebo byli svědky jejich zásahu. Respondenti ze 2/3 nepovažují za dostatečné současné personální zabezpečení a finanční ohodnocení příslušníků a zaměstnanců základních složek IZS. Dotazník prokázal, že mezi respondenty je určitý potenciál osob, které by měly zájem o volné pracovní pozice u základních složek IZS.

Při řešení diplomové práce byly hledány odpovědi na VO, které jsou uvedeny na začátku práce a byly nalezeny následující odpovědím.

VO1: Je na úrovni správního obvodu obce s rozšířenou působností zpracována dostatečná dokumentace v oblasti krizového řízení a ochrany obyvatelstva?

Dokumentace vztahující se na oblast krizového řízení a ochrany obyvatelstva je zpracována v souladu se zákonnými normativy a je v pravidelných intervalech aktualizována. Dokumentaci a její zpracování je věnována důkladná pozornost ze strany pracovníka krizového řízení, který je zaměstnaný na Městském úřadě Náchod.

VO2: Jaká je organizační struktura a dislokace Hasičského záchranného sboru Královéhradeckého kraje, Policie ČR a Zdravotnické záchranné služby Královéhradeckého kraje na území správního obvodu obce s rozšířenou působností Náchod?

Organizační struktura a dislokace jednotlivých složek je jasně stanovená a určena dle různých kritérií, například dojezdovým časem nebo charakterem území, tak aby byla zaručena pomoc i za velmi složitých podmínek.

VO3: Jaké jsou shody a rozdíly v požadavcích pro přijetí k Hasičskému záchrannému sboru ČR, Policii ČR a Zdravotnické záchranné službě?

Hlavní rozdíl v požadavcích pro přijetí spočívá v tom, zda uchazeč je přijímán na místo ve služebním poměru nebo pracovním poměru. HZS ČR a PČR přijímá uchazeče do obou forem poměru. V případě ZZS je uchazeč přijímán pouze do pracovního poměru, vzhledem k tomu, že jejím zřizovatelem je kraj. Pracovní poměr se neřídí zákonem o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ale zákoníkem práce.

VO4: Je současné personální zabezpečení Hasičského záchranného sboru Královéhradeckého kraje, Policie ČR a Zdravotnické záchranné služby Královéhradeckého kraje dostatečné na území správního obvodu obce s rozšířenou působností Náchod?

Současné personální zabezpečení složek odpovídá požadovaným minimálním stavům. V budoucnu by však mohlo docházet k problému se zabezpečením minimálních stavů v důsledku velkého podílu příslušníků a zaměstnanců poměrně vyššího věku, a tedy jejich následný nárok na důchod. Dalším z důvodů pro odchod může být v průběhu několika let i nárok na výsluhový příspěvek.

Na základě výše popsaných skutečností lze konstatovat, že cíl práce byl splněn a stanovené otázky zodpovězeny.

Problematika bezpečnosti je soustavně řešená a aktuální otázka, kterou nelze podceňovat. Příkladem toho je pandemie koronaviru, na kterou bylo nutno okamžitě reagovat. Pandemie prokázala i zásadní význam dostatečného jak materiálního zabezpečení složek IZS, tak především nutnost jejich dostatečného personálního zabezpečení.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

1. ADAMEC, Vilém, David ŘEHÁK a Lenka ČERNÁ, 2012. *Základy organizace a řízení bezpečnosti v České republice*. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství. Spektrum (Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství). ISBN 978-80-7385-123-1.
2. Analýza hrozeb pro Českou republiku: Závěrečná zpráva, 2015. In: *Hasičský záchranný sbor České republiky* [online]. Praha [cit. 2020-07-11]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/soubor/analyza-hrozeb-zprava-pdf.aspx>
3. Aplikace eRouška, 2020. *Aktuální informace o COVID-19* [online]. [cit. 2020-07-15]. Dostupné z: <https://koronavirus.mzcr.cz/aplikace-erouska/>
4. Archiv uvolňování opatření v dubnu až červnu 2020, 2020. *Aktuální informace o COVID-19* [online]. [cit. 2020-07-15]. Dostupné z: <https://koronavirus.mzcr.cz/uvolnovani-opatreni-archiv>
5. BARTYZALOVÁ, Monika, 2020. Opatření přijatá proti pandemii Covid-19 v Evropě a v dalších zemích ve světě. *112* [online]. **XIX**(6/2020) [cit. 2020-07-12]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/casopis-112-rocnik-xix-cislo-6-2020.aspx?q=Y2hudW09MTA%3d>
6. *Bezpečnostní strategie České republiky 2015* [online], 2015. Praha: Ministerstvo zahraničních věcí České republiky [cit. 2020-07-11]. ISBN 978-80-7441-005-5. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/assets/ppov/brs/dokumenty/bezpecnostni-strategie-2015.pdf>
7. Bezpečnostní systém ČR, b. r. *Bezpečnostní informační služba České republiky* [online]. [cit. 2020-07-14]. Dostupné z: <https://www.bis.cz/bezpecnostni-system/>
8. Broumov, b. r. *Zdravotnická záchranná služba Královéhradeckého kraje* [online]. [cit. 2020-07-14]. Dostupné z: <https://www.zzskhk.cz/cs/broumov>

9. Civil Emergency Planning Committee (CEPC), 2011. *North Atlantic Treaty Organization* [online]. [cit. 2020-07-12]. Dostupné z: https://www.nato.int/cps/ic/natohq/topics_50093.htm
10. Civilní připravenost v NATO: Jak se Aliance v civilní oblasti připravuje na krize, 2017. In: *Natoaktual.cz* [online]. Praha [cit. 2020-07-12]. Dostupné z: http://data.idnes.cz/soubory/na_knihovna/A171215_M02_023_FB1702_CNP.PDF
11. COVID-19: Kumulativní přehledy dle hlášení KHS a dle Pozitivních nálezů laboratoří, které jsou určeny pro další šetření, 2020. *Onemocnění aktuálně od MZČR* [online]. Praha: Ministerstvo zdravotnictví ČR [cit. 2020-07-15]. Dostupné z: <https://onemocneni-aktualne.mzcr.cz/covid-19/kumulativni-prehledy>
12. ČESKO, 2000a. Zákon ze dne 28. června 2000 o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Praha: Tiskárna Ministerstva vnitra p. o., ročník 2000, částka 73, číslo 239. Dostupné také z: <https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=3461>
13. ČESKO, 2000b. Zákon ze dne 28. června 2000 o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon). In: *Sbírka zákonů České republiky*. Praha: Tiskárna Ministerstva vnitra p. o., ročník 2000, částka 73, číslo 240. Dostupné také z: <https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=3461>
14. ČESKO, 2001. Vyhláška Ministerstva vnitra ze dne 22. června 2001 o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Praha: Tiskárna Ministerstva vnitra p. o., ročník 2001, částka 95, číslo 247. Dostupné také z: <https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=3673>
15. ČESKO, 2003. Zákon ze dne 23. září 2003 o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Praha: Tiskárna Ministerstva vnitra p. o., ročník 2003, částka 121, číslo 361. Dostupné také z: <https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=4205>
16. ČESKO, 2008. Zákon ze dne 17. července 2008 o Policii České republiky. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Praha: Tiskárna Ministerstva vnitra p. o.,

- ročník 2008, částka 91, číslo 273. Dostupné také z: <https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=5332>
17. ČESKO, 2011. Zákon ze den 6. listopadu 2011 o zdravotnické záchranné službě. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Praha: Tiskárna Ministerstva vnitra p. o., ročník 2011, částka 131, číslo 374. Dostupné také z: <https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=z&id=23499>
18. ČESKO, 2015. Zákon ze den 11. listopadu 2015 o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů (zákon o hasičském záchranném sboru). In: *Sbírka zákonů České republiky*. Praha: Tiskárna Ministerstva vnitra p. o., ročník 2015, částka 135, číslo 320. Dostupné také z: <https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=z&id=37349>
19. ČESKO, 2020a. Nařízení vlády ze dne 15. března 2020 o povolání vojáků v činné službě a příslušníků Celní správy České republiky k plnění úkolů Policie České republiky v souvislosti s epidemií viru SARS-CoV-2. In: 2020. Praha: Tiskárna Ministerstva vnitra p. o., ročník 2020, částka 34, číslo 83. Dostupné také z: <https://www.mvcr.cz/soubor/sbirka-zakonu-ceske-republiky-c-34-z-roku-2020-narizeni-vlady-o-povolani-vojaku-a-celniku-k-plneni-ukolu-policie-cr.aspx>
20. ČESKO, 2020b. Usnesení vlády České republiky ze dne 12. března 2020 č. 194. In: 2020. Praha: Tiskárna Ministerstva vnitra p. o., ročník 2020, částka 30, číslo 194. Dostupné také z: <https://www.mvcr.cz/soubor/sbirka-zakonu-ceske-republiky-c-30-z-roku-2020-usneseni-vlady-ceske-republiky-ze-dne-12-brezna-2020-o-vyhlaseni-nouzoveho-stavu.aspx>
21. ČESKO, 2020c. Usnesení vlády České republiky ze dne 30. dubna 2020 č. 485 o prodloužení nouzového stavu v souvislosti s epidemií viru SARS CoV-2. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Praha: Tiskárna Ministerstva vnitra p. o., ročník 2020, částka 80, číslo 219. Dostupné také z: <https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=38860>
22. DITRICHOVÁ, Petra a Marek JUKL, 2017. *Základní prameny mezinárodního humanitárního práva* [online]. Praha: Ministerstvo obrany České republiky - VHÚ

- Praha [cit. 2020-07-14]. ISBN 978-80-7278-698-5. Dostupné z: https://www.cervenkykriz.eu/cz/mhp_knihovna/Prameny_MHP.pdf
23. DLUBALOVÁ, Klára, 2020. Jan Hamáček: Ústřední krizový štáb ukázal svou opodstatněnost a zabránil nedostatku ochranných prostředků. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. [cit. 2020-07-15]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/jan-hamacek-ustredni-krizovy-stab-ukazal-svou-opodstatnenost-a-zabranil-nedostatku-ochrannych-prostredku.aspx>
24. Druhy modulů civilní ochrany EU, b. r. *Hasičský záchranný sbor České republiky* [online]. [cit. 2020-07-14]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/druhy-modulu-civilni-ochrany-eu.aspx>
25. Euro-Atlantic Disaster Response Coordination Centre, 2020. *North Atlantic Treaty Organization* [online]. [cit. 2020-07-12]. Dostupné z: https://www.nato.int/cps/en/natohq/topics_52057.htm?
26. EU Civil Protection Mechanism, 2020. *European Commission* [online]. [cit. 2020-07-14]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/echo/what/civil-protection/mechanism_en
27. EU Civil Protection Mechanism Must Respond to Increasingly Complex Threats, b. r. *Finland's Presidency of the Council of the EU - EU2019FI* [online]. [cit. 2020-07-14]. Dostupné z: <https://eu2019.fi/en/backgrounders/eu-civil-protection-mechanism>
28. EUROPEAN UNION, 2013. *DECISION No 1313/2013/EU OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 17 December 2013 on a Union Civil Protection Mechanism*. In: . Brussels, ročník 2013, L 347/924, 1313/2013. Dostupné také z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32013D1313>
29. EUROPEAN UNION, 2019. *DECISION (EU) 2019/420 OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 13 March 2019 amending Decision No 1313/2013/EU on a Union Civil Protection Mechanism*. In: . Strasbourg, ročník 2019, LI 77/1, 2019/420. Dostupné také z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32019D0420&qid=1594577542980>

30. European Civil Protection Pool, 2020. *European Commission* [online]. [cit. 2020-07-14]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/echo/what/civil-protection/european-civil-protection-pool_en
31. Evropská unie: Činnost v rámci Evropské komise, b. r. *Hasičský záchranný sbor České republiky* [online]. [cit. 2020-07-14]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/cnp-a-strategie-mezinarodni-spoluprace-mezinarodni-spoluprace.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>
32. GÖTZOVÁ, Martina, 2020a. Aktuální upozornění pro veřejnost - zákaz návštěv a omezení úředních hodin. *Hasici.cz* [online]. [cit. 2020-07-15]. Dostupné z: <https://www.hasici.cz/zhave-aktuality/Dulezite-informace/Aktualni-upozorneni-pro-verejnost-zakaz-navstev-a>
33. GÖTZOVÁ, Martina, 2020b. Dekontaminační body v kraji končí, svůj účel splnily. *HZS Královéhradeckého kraje* [online]. [cit. 2020-07-15]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/dekontaminacni-body-v-kraji-konci-svuj-ucel-splnily.aspx>
34. GÖTZOVÁ, Martina, 2020c. Hasiči provedli v Královéhradeckém kraji už přes 80 dekontaminací osob a techniky složek IZS. *HZS Královéhradeckého kraje* [online]. [cit. 2020-07-15]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/hasici-provedli-v-kralovehradeckem-kraji-uz-pres-80-dekontaminaci-osob-a-techniky-slozek-izs.aspx>
35. GÖTZOVÁ, Martina, 2020d. Krizový štáb HZS Královéhradeckého kraje je v pohotovosti, připravuje se i na případnou nákazu uvnitř sboru. *HZS Královéhradeckého kraje* [online]. [cit. 2020-07-15]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/krizovy-stab-hzs-kralovehradeckeho-kraje-je-v-pohotovosti-pripravuje-se-i-na-pripadnou-nakazu-uvnitř-sboru.aspx>
36. GÖTZOVÁ, Martina, 2020e. V kraji byla zřízena centrální dekontaminační stanoviště, štáb ředitele přijal i další opatření v boji proti koronaviru. *HZS Královéhradeckého kraje* [online]. [cit. 2020-07-15]. Dostupné

- z: <https://www.hzscr.cz/clanek/v-kraji-byla-zrizena-centralni-dekontaminacni-stanoviste-stab-reditele-prijal-i-dalsi-opatreni-v-boji-proti-koronaviru.aspx>
37. HRADIL, Jaroslav et al., 2018. *Základy ochrany obyvatelstva v České republice: odborná monografie*. Uherské Hradiště: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta logistiky a krizového řízení. ISBN 978-80-7454-774-4.
38. Charakteristika kraje, 2020. *Český statistický úřad* [online]. [cit. 2020-07-14]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/xh/strucna_charakteristika_kraje
39. Chytrá karanténa, 2020. *Aktuální informace o COVID-19* [online]. [cit. 2020-07-15]. Dostupné z: <https://koronavirus.mzcr.cz/chytra-karantena/>
40. Informace k cestám do zahraničí v souvislosti se šířením koronaviru ve světě, 2020. *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky* [online]. [cit. 2020-07-15]. Dostupné z: https://www.mzv.cz/jnp/cz/cestujeme/aktualni_doporuceni_a_varovani/omezeni_dopravy_koronavirus.html
41. Informace pro právnické a fyzické osoby, b. r. *Město Náchod* [online]. [cit. 2020-07-14]. Dostupné z: <https://mestonachod.cz/mesto/krizove-rizeni/informace-fo-po/default.asp#3>
42. Jaroměř, b. r. *Zdravotnická záchranná služba Královéhradeckého kraje* [online]. [cit. 2020-07-14]. Dostupné z: <https://www.zzskhk.cz/cs/jaromer>
43. Jednotky PO: Kategorie jednotek PO, b. r. *HZS hlavního města Prahy* [online]. [cit. 2020-07-14]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/menu-jednotky-pozarni-ochrany-jednotky-pozarni-ochrany-jednotky-po.aspx?q=Y2hudW09NA%3D%3D>
44. Kdo jsme, b. r. *Zdravotnická záchranná služba Královéhradeckého kraje* [online]. [cit. 2020-07-14]. Dostupné z: <https://www.zzskhk.cz/cs/kdo-jsme>
45. Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030, 2013. In: *Hasičský záchranný sbor České republiky* [online]. Praha [cit. 2020-07-11]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/soubor/koncepce-oo-2020-2030-pdf.aspx>

46. Konsolidovaná znění smlouvy o Evropské unii a smlouvy o fungování Evropské unie, 2016. In: *C 202/1*. ročník 2016, 2016/C 202/01. Dostupné také z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:12016ME/TXT&from=CS#d1e422-13-1>
47. Kontakty, b. r. *Policie České republiky* [online]. [cit. 2020-07-15]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/SCRIPT/imapa.aspx?area=vc2&docid=719&nid=11369&num=3>
48. Koronavirus zavřel severoitalská města. Podle WHO je na vyhlášení pandemie ještě brzy, 2020. *ČT24* [online]. [cit. 2020-07-14]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/3052872-cina-hlasi-dalsich-sto-padesat-obeti-koronaviru-rakousko-obnovilo-zeleznicni-spojenci-s>
49. Krajské ředitelství, b. r. *HZS Královéhradeckého kraje* [online]. [cit. 2020-07-14]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/hzs-kralovehradeckeho-kraje-menu-kontakty-krajske-reditelstvi.aspx>
50. KRATOCHVÍLOVÁ, Danuše, Danuše KRATOCHVÍLOVÁ a Libor FOLWARCZNY, 2013. *Ochrana obyvatelstva*. 2., aktualiz. vyd. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství. Spektrum (Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství). ISBN 978-80-7385-134-7.
51. KUFČÁK, Jakub a Tomáš MATUŠEK, 2017. NATO Civil Emergency Planning in a New Security Environment: MOI-DG FRS CZ Point of View. *The Science for Population Protection* [online]. 2017(1/2017) [cit. 2020-07-12]. Dostupné z: <http://www.population-protection.eu/prilohy/casopis/33/269.pdf>
52. Legal framework: Legislation, 2020. *European Commission* [online]. [cit. 2020-07-14]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/echo/who/about-echo/legal-framework_en
53. Mapa a adresy výjezdových základen, b. r. *Zdravotnická záchranná služba Královéhradeckého kraje* [online]. [cit. 2020-07-14]. Dostupné z: <https://www.zzskhk.cz/cs/mapa-a-adresy-vyjezdovych-zakladen>

61. Ministerstvo vnitra: Strategické dokumenty, b. r. *Databáze strategií* [online]. [cit. 2020-07-14]. Dostupné z: <https://www.databaze-strategie.cz/cz/mv/strategie>
62. Ministerstvo zdravotnictví nařídilo Letišti Praha ochranné opatření, 2020. *Ministerstvo zdravotnictví České republiky* [online]. Praha [cit. 2020-07-15]. Dostupné z: https://www.mzcr.cz/dokumenty/ministerstvo-zdravotnictvi-naridilo-letisti-praha-ochranne-opatreni_18417_1.html
63. MORAVČÍK, Ondřej, 2020a. Činnost Policie ČR v průběhu nouzového stavu. *Policie České republiky* [online]. Praha [cit. 2020-07-15]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/cinnost-policie-cr-v-prubehu-nouzoveho-stavu.aspx>
64. MORAVČÍK, Ondřej, 2020b. Vyjádření Policie ČR k aktuální situaci. *Policie České republiky* [online]. [cit. 2020-07-15]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/vyjadreni-policie-cr-k-aktualni-situaci.aspx>
65. Na trase Vysokov-státní hranice jsou ode dneška umístěny mobilní toalety pro řidiče kamionů, 2020. *Město Náchod* [online]. Náchod [cit. 2020-07-15]. Dostupné z: <https://www.mestonachod.cz/zpravodajstvi/mesto/zpravodajstvi-detail.asp?id=6759>
66. Náchod, b. r. *Zdravotnická záchranná služba Královéhradeckého kraje* [online]. [cit. 2020-07-14]. Dostupné z: <https://www.zzskhk.cz/cs/nachod>
67. *Nářízení vlády ze dne 3. listopadu 2004 kterým se stanoví katalog činností v bezpečnostních sborech*, 2005. In: . Praha: Tiskárna Ministerstva vnitra p. o., ročník 2005, částka 32, číslo 104. Dostupné také z: <https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=4630>
68. Nastala pandemie. Oznámila to Světová zdravotnická organizace, 2020. *Echo24.cz* [online]. [cit. 2020-07-14]. Dostupné z: <https://echo24.cz/a/S69Xe/nastala-pandemie-oznamila-to-svetova-zdravotnicka-organizace>

69. *Ochrana obyvatelstva a krizové řízení: skripta* [online], 2015. Praha: Ministerstvo vnitra - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR [cit. 2020-07-11]. ISBN 978-80-86466-62-0. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/soubor/skripta-oob-a-kr-pdf.aspx>
70. Organizační složky, b. r. *HZS Královéhradeckého kraje* [online]. [cit. 2020-07-14]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/hzs-kralovehradeckeho-kraje-menu-organizacni-slozky.aspx>
71. Pečujeme i o řidiče kamionů, kteří uvízli v koloně, 2020. *Město Náchod* [online]. Náchod [cit. 2020-07-15]. Dostupné z: <https://www.mestonachod.cz/zpravodajstvi/mesto/zpravodajstvi-detail.asp?id=6762>
72. PIDHANIUK, Lukáš, 2019. Nová právní úprava Mechanismu civilní ochrany Unie. *112* [online]. **XVIII**(6/2019) [cit. 2020-07-12]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/casopis-112-rocnik-xviii-cislo-6-2019.aspx?q=Y2hudW09Ng%3d%3d>
73. Podmínky pro přijetí do služebního poměru, b. r. *Policie České republiky* [online]. [cit. 2020-07-14]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/podminky-pro-prijeti-do-sluzebniho-pomeru.aspx>
74. Podmínky přijetí a další informace: Průběh přijímacího řízení, b. r. *Hasičský záchranný sbor České republiky* [online]. [cit. 2020-07-14]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/podminky-prijeti-a-dalsi-informace.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>
75. *Policie České republiky*, b. r. *Policie České republiky* [online]. [cit. 2020-07-14]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/o-nas-policie-ceske-republiky-policie-ceske-republiky.aspx>
76. *Policie České republiky: Police of the Czech Republic*, 2017. 2. vydání. Praha: Policejní prezidium České republiky. ISBN 978-80-270-0664-9.

77. PRACHAŘOVÁ, Eva, 2020a. AKTUALIZACE: Nouzový stav. *Policie České republiky* [online]. [cit. 2020-07-15]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/aktualizace-nouzovy-stav.aspx>
78. PRACHAŘOVÁ, Eva, 2020b. Dávejte pozor na to, co píšete a sdílíte. *Policie České republiky* [online]. [cit. 2020-07-15]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/davejte-pozor-na-to-co-pisete-a-sdilite.aspx>
79. První oběť koronaviru v Evropě. Ve Francii zemřel čínský turista, 2020. *ČT24* [online]. [cit. 2020-07-14]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/3048556-pocet-obeti-noveho-koronaviru-v-cine-stoupl-na-1523-nove-nakazenych-je-ale-mene>
80. SENETA, Libor, 2020. Zpráva o činnosti 2019. In: *Zdravotnická záchranná služba Královéhradeckého kraje* [online]. Hradec Králové [cit. 2020-07-14]. Dostupné z: <https://www.zzskhk.cz/files/646912178f276e0a0918005591cdc2c0.pdf>
81. SO ORP Náchod, 2016. In: *Český statistický úřad* [online]. [cit. 2020-07-14]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/11264/57812721/Nachod.png/8bd8d7f2-4319-4b6d-976a-a93e73e0bd89?version=1.1&t=1496308308362>
82. SOJKOVÁ, Naděžda, 2020. Známe koronaviry? *112* [online]. **XIX**(4/2020) [cit. 2020-07-12]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/casopis-112-rocnik-xix-cislo-4-2020.aspx?q=Y2hudW09OQ%3d%3d>
83. Souhrn všech platných opatření na území ČR během nouzového stavu, 2020. *Aktuální informace o COVID-19* [online]. [cit. 2020-07-15]. Dostupné z: <https://koronavirus.mzcr.cz/souhrn-vsech-platnych-opatreni-na-uzemi-cr-behem-nouzoveho-stavu/>
84. Služební poměr příslušníků HZS ČR, 2019. *Hasičský záchranný sbor České republiky* [online]. [cit. 2020-07-14]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/sluzebni-pomer-prislusniku-hzs-cr-168589.aspx>

85. Statistická ročenka 2019 Česká republika, 2020. In: *Hasičský záchranný sbor České republiky* [online]. Praha: MV-generální ředitelství HZS ČR [cit. 2020-07-12]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/soubor/statisticka-rocenka-2019.aspx>
86. Struktura a financování Severoatlantické aliance: Přehled hlavních orgánů a finančních zdrojů NATO, b. r. *Natoaktual.cz* [online]. Jagello [cit. 2020-07-12]. Dostupné z: <https://www.natoaktual.cz/zpravy/Istrukturanato>
87. ŠTĚPANYOVÁ, Gabriela, 2020. Ochranná opatření Ministerstva zdravotnictví z důvodu šíření koronaviru ruší lety z Jižní Koreje a severu Itálie. *Aktuální informace o COVID-19* [online]. [cit. 2020-07-15]. Dostupné z: <https://koronavirus.mzcr.cz/ochranna-opatreni-ministerstva-zdravotnictvi-z-duvodu-sireni-koronaviru-rusi-lety-z-jizni-koreje-a-severu-italie/>
88. Terminologický slovník pojmů z oblasti krizového řízení ochrany obyvatelstva, environmentální bezpečnosti a plánování obrany státu, 2016. In: *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky [cit. 2020-07-12]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/soubor/terminologicky-slovník-mv-verze-ke-stazeni.aspx>
89. Terminologický slovník - krizové řízení a plánování obrany státu, 2016. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. Ministerstvo vnitra České republiky [cit. 2020-07-12]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/terminologicky-slovník-krizove-rizeni-a-planovani-obrany-statu.aspx>
90. Tísňové linky v České republice začaly přijímat lokalizační zprávy AML, nejprve z Androidu, 2020. *POŽÁRY.cz* [online]. [cit. 2020-07-14]. Dostupné z: <https://www.pozary.cz/clanek/156795-tisnove-linky-v-ceske-republice-zacaly-prijimat-lokalizacni-zpravy-aml-nejprve-z-androidu/>
91. Účinnost opatření závisí na odpovědnosti každého z nás, 2020. *Město Náchod* [online]. [cit. 2020-07-15]. Dostupné z: <https://www.mestonachod.cz/zpravodajstvi/urad/zpravodajstvi-detail.asp?id=6744>

92. ÚO Náchod, b. r. *HZS Královéhradeckého kraje* [online]. [cit. 2020-07-14].
Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/uo-nachod.aspx>
93. Usnesení vlády České republiky ze dne 13. března 2020 č. 203 o přijetí krizového opatření, 2020. In: *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. [cit. 2020-07-15].
Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/soubor/usneseni-vlady-ceske-republiky-ze-dne-13-brezna-2020-c-203-o-prijeti-krizoveho-opatreni.aspx>
94. V České republice jsou první tři potvrzené případy nákazy koronavirem, 2020. *Aktuální informace o COVID-19* [online]. [cit. 2020-07-15]. Dostupné z: <https://koronavirus.mzcr.cz/v-ceske-republice-jsou-prvni-tri-potvrzene-pripady-nakazy-koronavirem/>
95. V Náchodě zasedl krizový štáb a projednal aktuální situaci a opatření proti šíření koronaviru, 2020. *Město Náchod* [online]. [cit. 2020-07-15]. Dostupné z: <https://www.mestonachod.cz/zpravodajstvi/urad/zpravodajstvi-detail.asp?id=6736>
96. Vláda zavedla povinnost nosit ochranné prostředky a vyčlenila seniorům čas pro nakupování potravin, 2020. *Vláda České republiky* [online]. [cit. 2020-07-15]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/media-centrum/aktualne/vlada-rozhodla-o-povinnosti-nosit-mimo-domov-ochranné-prostředky-a-vyčlenila-seniorum-cas-pro-nakupovani-potravin-180451/>
97. Vybrané ukazatele za správní obvod Náchod v letech 2001–2018, 2019. In: *Český statistický úřad* [online]. [cit. 2020-07-14]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/11264/106342330/525209.pdf/b6725801-05d7-4aed-abb3-09a11a80917d?version=1.3>
98. Vývoj událostí v čase, 2020. *Aktuální informace o COVID-19* [online]. [cit. 2020-07-15]. Dostupné z: <https://koronavirus.mzcr.cz/vyvoj-udalosti-v-case/>
99. What is NATO?, 2018. *NATO* [online]. [cit. 2020-07-12]. Dostupné z: <https://www.nato.int/nato-welcome/index.html>

100. Zachraňujeme vaše životy od roku 2004, b. r. *Zdravotnická záchranná služba Královéhradeckého kraje* [online]. [cit. 2020-07-14]. Dostupné z: <https://www.zzskhk.cz/cs/zachranujeme-vase-zivoty-od-roku-2004>
101. Základní informace o EU, 2020. *European Union* [online]. [cit. 2020-07-12]. Dostupné z: https://europa.eu/european-union/about-eu/eu-in-brief_cs
102. Zásoby na případnou další pandemii. Stát nakoupí ochranné pomůcky za 3,7 miliardy, 2020. *ČT24* [online]. [cit. 2020-07-15]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/3099947-vlada-chce-byt-na-pripadnou-dalsi-pandemii-lepe-pripravena-nakoupi-ochranne-pomucky>
103. Zrušení autobusového spojení do Polska, 2020. *Město Náchod* [online]. [cit. 2020-07-15]. Dostupné z: <https://www.mestonachod.cz/zpravodajstvi/doprava/zpravodajstvi-detail.asp?id=6741>
104. Žádost dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, 2020.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

BSR	Bezpečnostní rada státu
CNP	Civilní nouzové plánování
EU	Evropská unie
Evropská rezerva	Evropská rezerva v oblasti civilní ochrany
HZS ČR	Hasičský záchranný sbor České republiky
HZS kraje	Hasičský záchranný sbor kraje
IZS	Integrovaný záchranný systém
KHK	Královéhradecký kraj
Mechanismus unie	Mechanismus civilní ochrany unie
MU	Mimořádná událost
NATO	Severoatlantická aliance
OO	Ochrana obyvatelstva
ORP Náchod	Obec s rozšířenou působností Náchod
PČR	Policie České republiky
VO	Výzkumná otázka
ZZS	Zdravotnická záchranná služba
ZZS KHK	Zdravotnická záchranná služba Královéhradeckého kraje

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 - Dělení mimořádných událostí. (Adamec, Řehák a Černá, 2012)	14
Obrázek 2 – Bezpečnostní systém ČR. (<i>Koncepce</i> , 2013)	24
Obrázek 3 – Vztah OO, civilní ochrany a civilní obrany. (<i>Koncepce</i> , 2013).....	28
Obrázek 4 - Právní rámec OO. (vlastní)	31
Obrázek 5 – Geografická mapa ORP Náchod. (<i>SO ORP Náchod</i> , 2016)	37
Obrázek 6 – Diagram příčin a důsledků. (vlastní)	42
Obrázek 7 – Dislokace složek. (vlastní)	50

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 – Požadavky pro přijetí. (vlastní).....	53
Tabulka 2 – Přehled personálního zabezpečení. (vlastní).....	57

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1 – Pohlaví. (vlastní).....	67
Graf 2 – Věkové kategorie. (vlastní)	68
Graf 3 – Čísla tísňového volání. (vlastní).....	68
Graf 4 – Základní povinnost státu. (vlastní)	69
Graf 5 – IZS. (vlastní).....	69
Graf 6 – Volání. (vlastní).....	70
Graf 7 – Využitá čísla tísňového volání. (vlastní)	70
Graf 8 – Pomoc od složek. (vlastní)	71
Graf 9 – Svědek u zásahu. (vlastní)	71
Graf 10 – Známost. (vlastní).....	72
Graf 11 – Uvažování o práci. (vlastní)	73
Graf 12 – Zájem o složku. (vlastní)	73
Graf 13 – Stálý zájem o práci. (vlastní)	74
Graf 14 – Názor o důležitosti. (vlastní)	75
Graf 15 – Názor o současném početním stavu. (vlastní)	76
Graf 16 – Názor o finančním ohodnocení. (vlastní)	76

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I: Organizační struktura HZS ČR

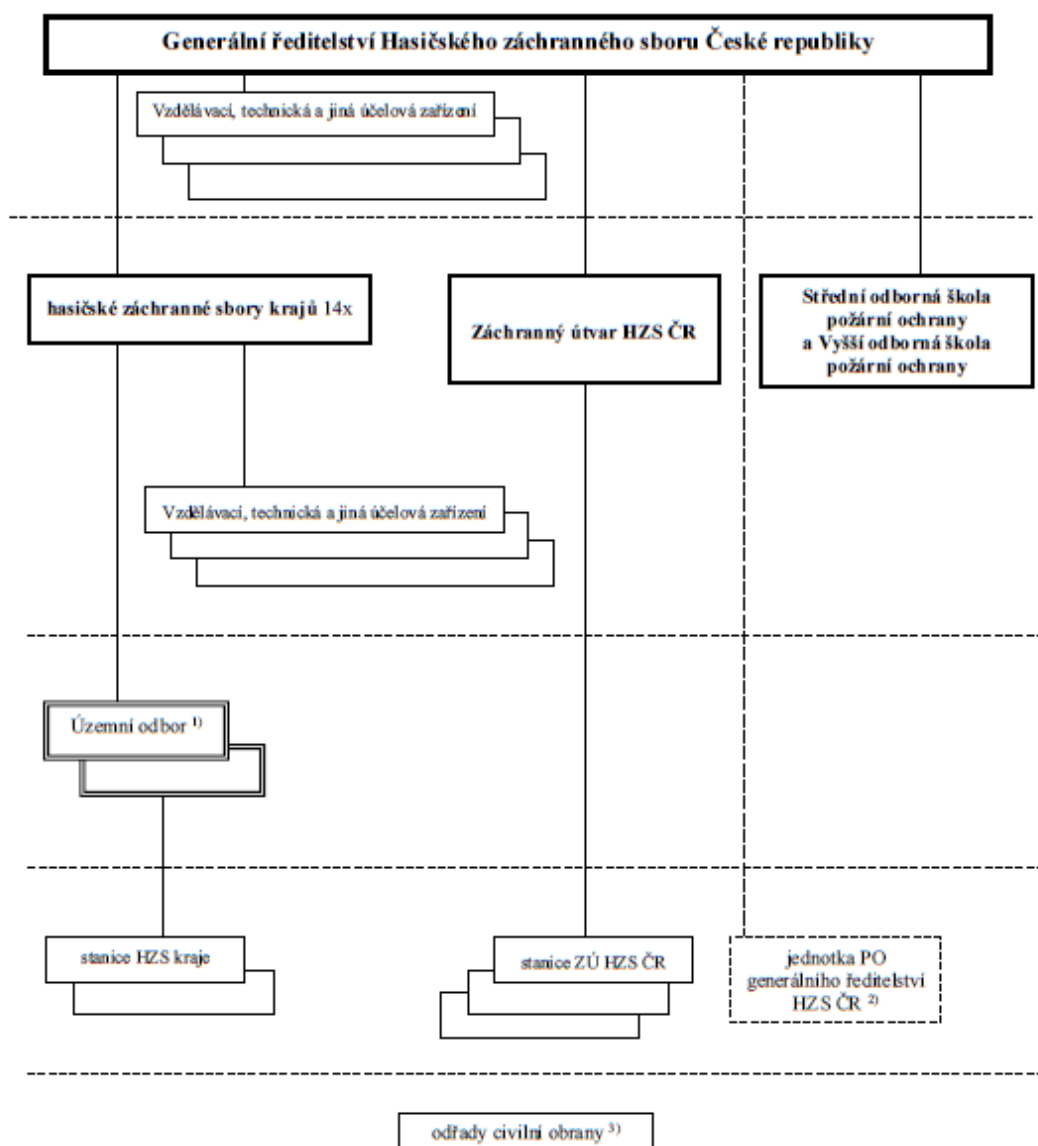
Příloha P II: Organizační struktura PČR

Příloha P III: Organizační struktura krajského ředitelství policie

Příloha P IV: Organizační struktura ZZS KHK

PŘÍLOHA P I: ORGANIZAČNÍ STRUKTURA HZS ČR

Hasičský záchranný sbor České republiky

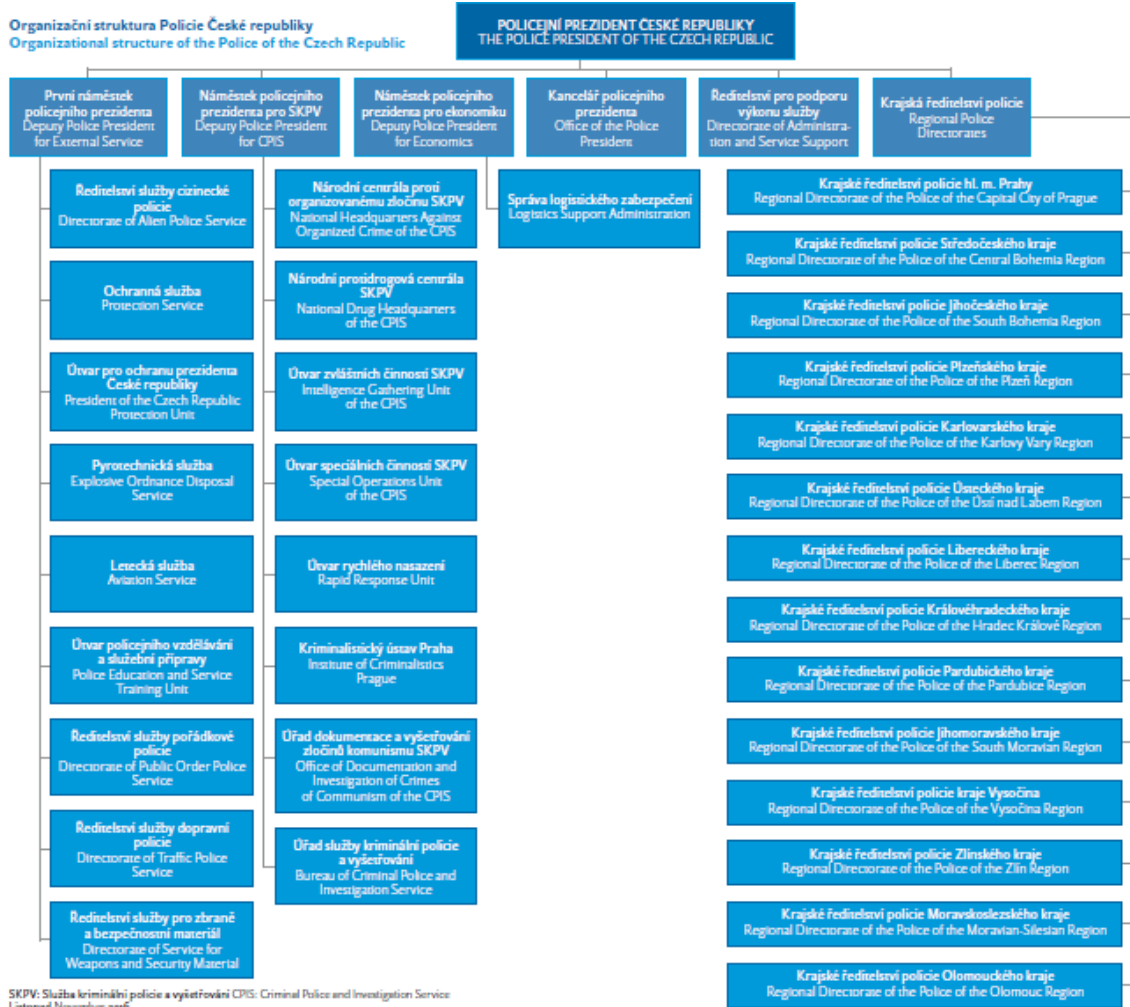

¹⁾ HZS hl. m. Prahy se nečlení na územní odbory.

²⁾ Podle § 65 odst. 2 zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů, Ministerstvo vnitra může k plnění mimořádných úkolů na úseku požární ochrany zřídit jednotku generálního ředitelství HZS ČR.

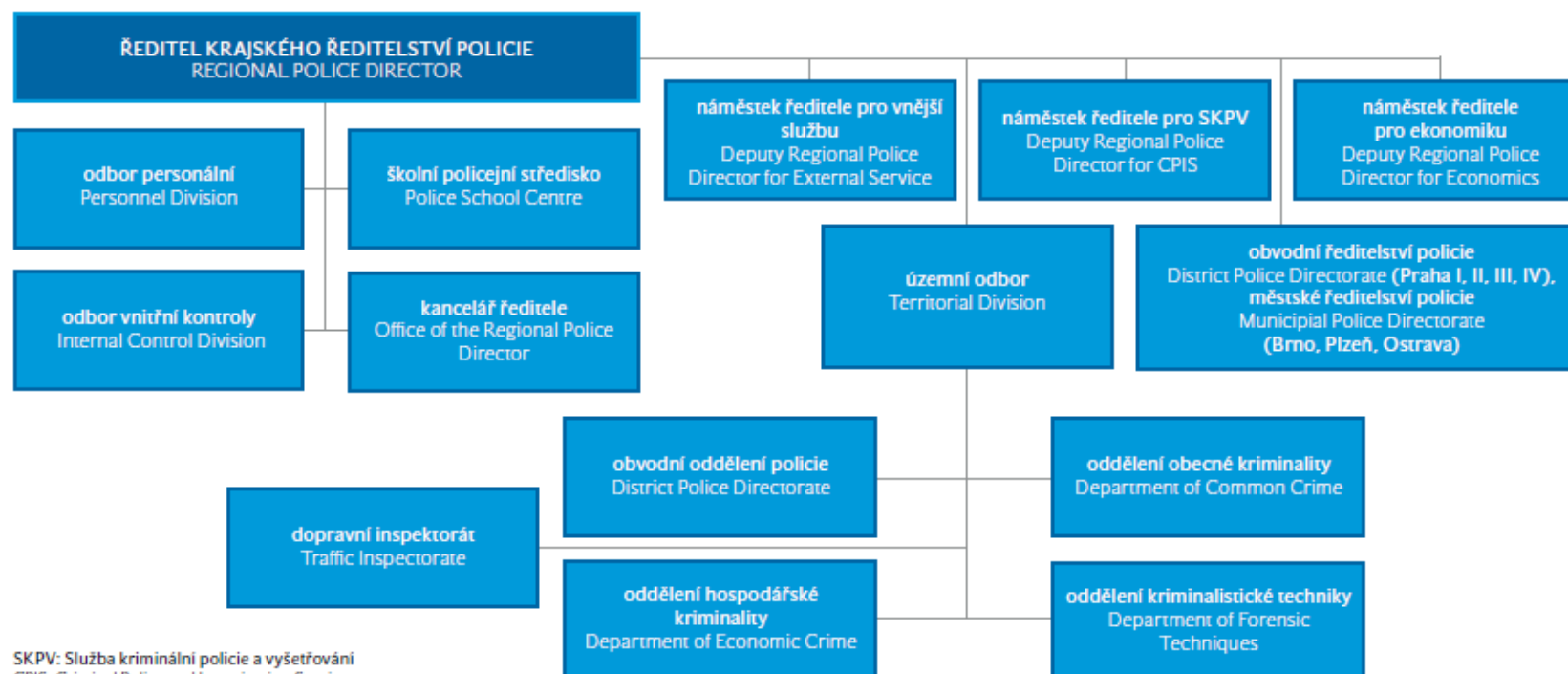
³⁾ Podle § 10 odst. 1 zákona č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů (zákon o hasičském záchranném sboru), generální ředitelství HZS ČR, HZS kraje a ZÚ HZS ČR mohou k plnění úkolů za stavu ohrožení státu a válečného stavu zřizovat a organizačně, materiálně a personálně připravovat odřady civilní obrany z jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí nebo jejich částí.

PŘÍLOHA P II: ORGANIZAČNÍ STRUKTURA PČR

PŘÍLOHA P III: ORGANIZAČNÍ STRUKTURA KRAJSKÉHO ŘEDITELSTVÍ POLICIE

Organizační struktura krajského ředitelství Organizational structure of the Regional Police Directorate

SKPV: Služba kriminální policie a vyšetřování
CPIS: Criminal Police and Investigation Service
Listopad November 2016

PŘÍLOHA P III: ORGANIZAČNÍ STRUKTURA ZZS KHK

